

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

*** ÎN ACEST NUMĂR: ***

Din nou la București

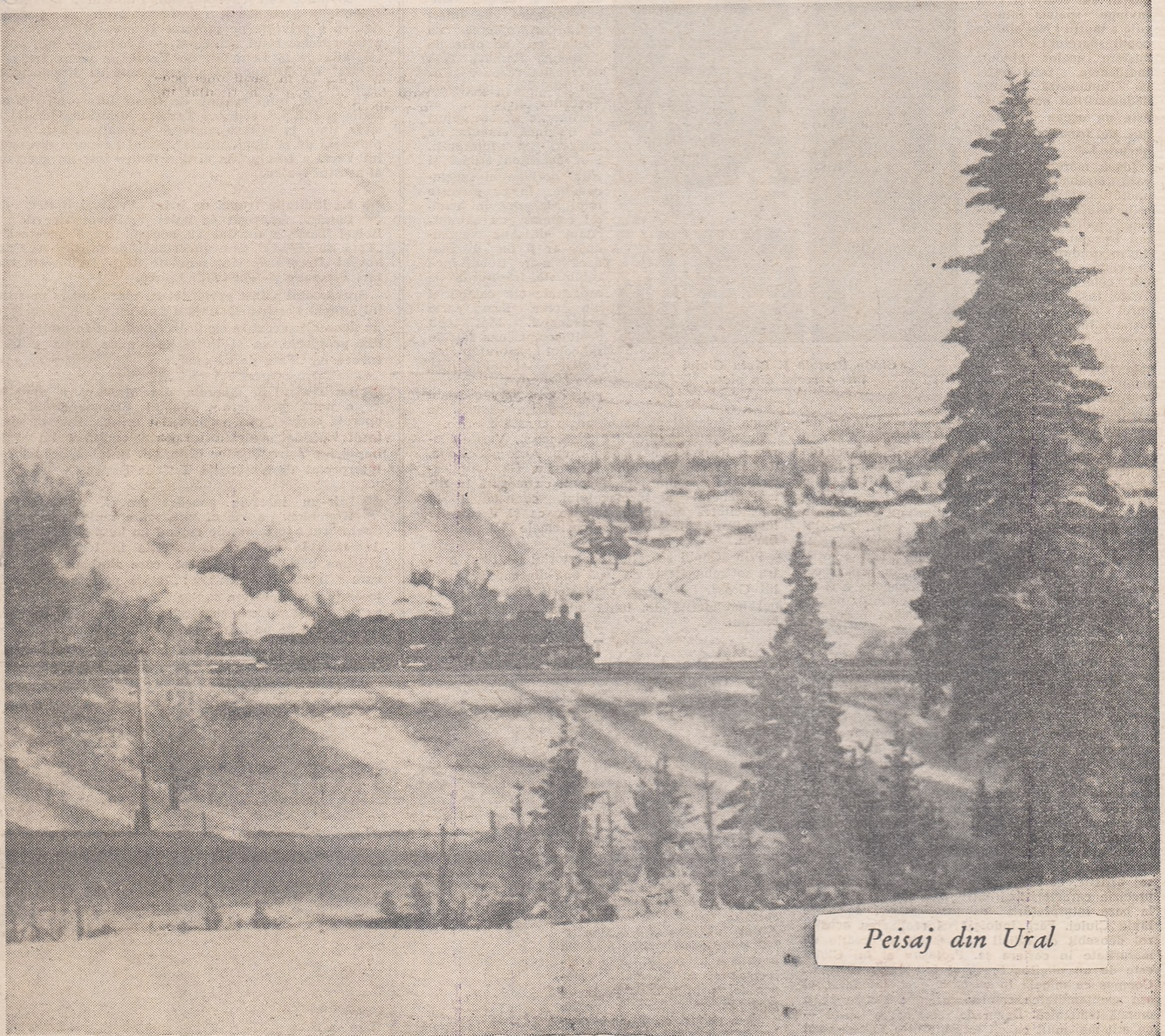
de David Oistrach

Bun venit printre noi!

de George Georgescu

4 (880)

ANUL XVIII
26 IANUARIE 1962
12 PAGINI, 1 LEU

Peisaj din Ural

Citiți
în
pag.
6-7

**...UN TREN MERGE SPRE RĂSĂRIT
...ȘI UN ALTUL SPRE APUS**

„Copiii soarelui“

de MAXIM GORKI

Pentru autorul acestor rânduri, „Copiii soarelui“ se leagă nemijlocit de imaginea unei nopți albe descoperite mai anii trecuți pe cheirile Nevei, la Leningrad. Vizitase peste zi celula unde Alexei Maximovici scrisese acest poezie cel mai frumos și mai plin de încredere în adresa umanității pe vremea de coșmar a țarismului. Textul lui Gorki, acolo și atunci, în însurarea domoală de la miezul nopții, când n-apucă să se întunece de-a binelea și de dincolo de cetatea Petropavlovskului se ridică zorile, îmi apărea în adevărata lui strălucire. Îmi apărea pe fundalul acelui Leningrad radios din pragul comunismului, în explozia de tinerețe și bucurie, contrastând strident cu zidurile Petropavlovskului, ce mi se înfățișau în noaptea aceea albă doar ca un straniu și întunecat decor de mucava. Cât de actuale și grele de înțeles îmi răsuna în mijlocul cîntecelor și veseliei tineretului care umplea cheul cuvintele lui Protasov: „...Noi, noi oameni, sintem copiii soarelui, copiii izvorului luminos al vieții, noi ne-am născut din soare și vom învinge spaima întunecată a morții! Noi sintem copiii soarelui! El dă naștere acelor gânduri îndrăznețe, înflăcărâte, ce luminează bezna nedumeririlor noastre, el este un ocean de energie, de frumusețe și de bucurie!...”

Ideea măreției omului care străbate întreaga operă gorkiană apare reflectată în „Copiii soarelui“ îndrăzneț și original. Desigur, piesa abundă în gânduri și situații de viață, în caractere din cele mai diferite. Toate, însă, sînt axate în jurul acelui pivot: furtuna innoitoare a revoluției. Complexă, multilaterală, piesa ridică în fața interpreților o sumedenie de probleme, tocmai pentru că ea proclamă marea adevăr despre revoluție și umanitate nu într-un mod liniar, declarativ, ci cu măiestria dramatică inovatoare specifică lui Gorki, prezintă o imagine pe cât de bogată pe atât de contradictorie. S-a spus despre „Copiii soarelui“ că ar fi cea mai cehoviană din piesele sale. E adevărat. Totuși, pecetea gorkiană apare puternică, distinctă, în primul rînd prin răspunsurile date problemelor de viață. Acelui „dacă am ști“ al surorilor cehoviene, „Copiii soarelui“ îi deschide un drum clar: marea întîlnire a intelectualului cu poporul, în sensul cel mai profund; pe de o parte, rațiunea de a fi — singura posibilă — a omului de cultură, pe de alta, necesitatea absolută a ridicării poporului prin cultură. „Copiii soarelui“ reflectă tocmai această întîlnire, în același timp sublimă și dramatică în condițiile date, prezintă o imagine de un zguduitor realism al ciocnirii între categorii sociale ce se caută, se zbat și se vor întîlni în cele din urmă pe aceeași cale.

Colectivul de interpreți ai textului gorkian pe scena Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra“ a luat asupra-și o grea și nobilă sarcină și are meritul de a fi dat pentru prima oară publicului românesc prilejul de a cunoaște una din cele mai interesante lucrări ale lui Gorki. Trebuie spus din capul locului că spectacolul regizat de Liviu Ciulei și Lucian Pintilie apare în primul rînd ca rezultatul unui mare efort de gîndire, de minuțioasă analiză. Grație acestei munci de adîncime, spectacolul dă o impresie de precizie și de finisaj artistic, care merită toate elogiile. Aceeași precizie caracteristică întregului spectacol stă și la baza interpretării rolului Protasov de către Liviu Ciulei. Fără îndoială că realizarea acestui rol deosebit de dificil reprezintă o creație de maturitate în cariera sa. Protasov al lui Ciulei este de un uimitor firesc și foarte convingător. Compus cu migală în mișcare, gest, intonație, el are spontaneitatea creației artistice bazate pe o muncă temeinică. Demn de remarcat e faptul — cu altă mai mult cu cât interpretul a fost și unul dintre regizori — că Protasov apare integrat în ansamblu, realizîndu-se astfel acel echilibru al spectacolului fără de care ar exista riscul unilateralizării. (Ar fi de gîndit numai dacă în acest dozaș de nuanțe al personajului n-ar trebui insistat mai mult, mai cu seamă spre final, asupra dramei lui Protasov; aceasta în legătură și cu scena bătaii — mult prea ilariantă — și cu personajul Egor, despre care vom mai vorbi). În general, concepția regizorală, cadrul scenografic, precum și stilul de joc luat în ansamblu au creat o atmosferă artistică emoționantă, străbătută de un cald și autentic umanism. O biruință certă este creația lui Gh. Oancea în Cernoii. Mai superficial ne-a apărut Vaghin al lui Victor Rebeniuc (surprinzător la un actor cu atîta forță de interiorizare). Frumoasă, de o subtilă noblețe lăuntrică, Elena Nikolaevna a Ginei Petrini. Re-

zerve cred că ar trebui formulate față de interpretarea dată lăcătușului Egor. Rolul, deși mic, are în text o importanță primordială. Egor, personaj tipic gorkian, creat în culori tari, cu deosebită forță realistă, este un conglomerat de brutalitate (rezultat al modului de viață la care a fost supus) și de înaltă umanitate. Tocmai de aceea s-ar fi cerut o interpretare mult deosebită de-a lui Mircea Bașta, care a pedalat mai tot timpul pe primitivismul personajului. N-aș vrea să se înțeleagă că așa cere estomparea acestei trăsături. Dar e clar că lipsește din rol (și din spectacol) tocmai sentimentul de umanitate ultragiată pe care-l poartă cu el Egor. În fond, aci e și esența dramei lui Protasov: el nu înțelege acest lucru, tocmai el, vizionarul unei lumi mai bune. E și drama lui Egor, căruia Protasov nu-i apare ca un aliat în luptă, ci dimpotrivă. Unele rezerve trebuie făcute și în ce privește interpretarea dată de Clody Bertola rolului Liza. Zbaterea Lizei între luciditate și neînțelegere, dezechilibrul ei nu au nimic din straniu și melodramaticul atribuite de interpretă. Apropierea de Ofelia mi se pare de asemenea formală. Față de reușita care e „Copiii soarelui“ pe scena Teatrului „Bulandra“, ar merita ca aceste roluri să fie încă studiate de regizori și interpreți. S-ar accentua atunci și stilul gorkian al spectacolului. În ce privește rolul Melaniei, în general compus cu autenticitate de Ana Negreanu, ar fi de discutat dacă n-ar trebui încă subliniate trăsăturile de rapacitate ale categoriei din care face parte personajul. Mai mult decît compasiune față de ridicolul „amorului nefericit“ al Melaniei, Gorki a satirizat în primul rînd parvenitismul și credința onora de

teapa Melaniei că banul poate cumpăra orice. Restul interpreților (N. Ștefănescu, Vasile Florescu, Ioana Cocea, Dorin Dron, Aurora Șotopra, Rodica Tapalaga, Doina Mavrodin, Gh. Iorgulescu, Gh. Petreanu) s-au integrat cu măsură în ritmul general al spectacolului, contribuind la plasticitatea imaginii scenice, ca și decorurile lui Paul Bortnovski și costumele Valentinei Bardu. Prin „Copiii soarelui“ repertoriul teatrului nostru se îmbogățește cu încă una din capodoperele lui Gorki. De aceea, realizatorii dificilului text gorkian merită din toată inima mulțumirile publicului.

Traian Șelmaru

Igor Moiseev:
NOUL PROGRAM AL ANSAMBLULUI NOSTRU

La 10 februarie, Ansamblul nostru va sărbători 25 de ani de la înființare. În curînd vom monta baletul „Petrușka“ pe muzica lui Stravinski și o suită de dansuri pe muzică de Aram Hacıaturian. „Petrușka“ ne-a cucerit prin fantezia bogată a autorului, prin strălucirea și rafinamentul compoziției, prin muzica plină de pitoresc.

Nu-i prima oară cînd apelez la opera lui Aram Hacıaturian, unul din cei mai străluciți compozitori contemporani. Sînt convins că minunatele imagini muzicale create de compozitor vor inspira trupa noastră.

Sperăm să putem prezenta noul program al Ansamblului nu numai în Uniunea Sovietică, ci și peste hotare, și anume la Paris unde intenționăm să întreprindem un turneu în toamna acestui an.

Igor Moiseev, pregătind noul program al Ansamblului

Clody Bertola și Liviu Ciulei într-o scenă din piesă.

● Ultima premieră a Teatrului Bolșoi din Moscova este spectacolul cu opera lui R. Șcedrin „Nu numai dragoste“ (libretul de V. Katanian). Inspirată de o povestire a lui Serghei Antonov, opera prezintă momente din viața unui colhoz. În rolurile principale: L. Avdeeva, Irina Arhipova, V. Klepațkaia, A. Maslennikov, G. Pankov.

● Rolul Juliettei din baletul „Romeo și Julietta“ de Serghei Prokofiev a fost interpretat multă vreme de Galina Ulanova. Arta mării balerine sovietice a creat o adevărată tradiție a interpretării acestui rol, pe care spectatorii nu-l mai puteau concepe altfel. Dar iată că, recent, pe scena Bolșoiului a apărut o nouă Juliettă: Maia Plisețkaia, care a dat o interpretare personală personajului. Fiecare scenă, fiecare episod aduce ceva nou, original. Publicul a făcut o primire foarte călduroasă noii Juliette.

● Un spectacol de mare succes al stagiunii teatrale moscovite este „Medeea“ de Euripide în interpretarea colectivului actoricesc de la „Maiakovski“ și în regia lui Nikolai Ohlopkov. Piesa nu este jucată pe scena teatrului ci în marea sală de concerte „Ceaikovski“, cu participarea orchestrei simfonice, a corului filarmonicilor din R.S.F.S.R. și a unui grup de balerini de la Bolșoi Teatr. Interpretii principali sînt Evghenia Kozireva, Evgheni Samoilov și A. Hanov.

● „A fost un succes imens. Vocea tinerei soprane sovietice este excepțională. Publicul a aplaudat frenetic și a rechemat-o de menumărate ori“. Caracterizarea o privește pe soprana Tamara Milașkina, care a interpretat rolul principal — Leonora — din opera „Bătălia de la Leniano“ de Verdi, pe scena teatrului „Scala“ din Milano. Ea a fost făcută de directorul artistic al spectacolului, N. Benoit.

În cadrul unui schimb de tineri interpreți dintre Italia și U.R.S.S. soprana Tamara Milașkina se află de cîțva timp la Milano unde se specializează la școala muzicală de pe lângă „Scala“. Rolul Leonorei din opera lui Verdi a fost prima ei distribuție într-un spectacol al acestui teatru.

● La invitația trupei de balet „Festival Ballet“ din Londra, maestrul de balet V. Burmeister de la Bolșoi Teatr a montat cu această trupă spectacolul „Fata de zăpadă“ („Snegurocika“), pe muzică de Ceaikovski. Decorurile sînt semnate de pictorii scenografii Iuri Pimenov și Ghennadi Epișin.

Spectacolul a fost prezentat cu mare succes pe scena lui „Royal Festival-Hall“ din Londra și s-a bucurat de un deosebit succes în capitala Angliei și în multe orașe din provincie, ca și în Italia unde trupa a făcut turnee cu „Fata de zăpadă“.

● La Teatrul de Operetă din Moscova a avut loc o nouă premieră: „Valsul Sevastopolului“, „o operetă eroică“, cum au numit-o criticii. Este un spectacol închinat apărătorilor Sevastopolului, luptei lor împotriva cotropitorilor hitleriști. Rolul principal este interpretat de cîntăreașa Tatiana Șmiga.

● Într-un interviu acordat recent, sculptorul S. Konenkov a făcut cunoscute noile sale creații. Sculptorul a terminat de curînd un bust al lui Lenin și lucrează la o mare compoziție în lemn intitulată „Ultima bătaie hotărîtoare“, care simbolizează, după cum afirmă S. Konenkov: „Lupta proletariatului din toate țările împotriva capitalismului, pentru victoria clasei muncitoare de pe întreg globul pămîntesc“.

Intre 1918-1960 în Uniunea Sovietică s-au construit, reconstruit și au intrat în funcțiune 36.470 mari întreprinderi industriale. Cifra aceasta atât de impresionantă o aflăm acum pentru prima oară, deschizând cel mai nou compendiu statistic, apărut de curind la Moscova, sub titlul „Construcția capitală în U.R.S.S.” Alcătuită de Direcția Centrală de Statistică de pe lângă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S., această culegere de date sintetice caracterizând dezvoltarea construcției capitale în economia națională a primului stat socialist din lume confirmă odată mai mult — în graiul atât de convingător al cifrelor — marea superioritate a sistemului economic statornicit odată cu puterea sovietică.

Cum a ajuns Uniunea Sovietică pe al doilea loc în lume ca putere industrială, când Rusia prerevoluționară se afla cu 50—100 de ani în urma celor mai dezvoltate țări occidentale? Și de ce sintem siguri că în 1970 sau chiar mai devreme, Uniunea Sovietică va întrece Statele Unite — cea mai dezvoltată țară capitalistă din lume — atât în ce privește volumul absolut al producției industriale, cât și în ce privește volumul producției pe cap de locuitor? Răspunsul îl putem găsi tot în cifrele și datele, tabelele și graficele noii culegeri statistice, din care extragem pentru cititorii noștri câteva din cele mai semnificative.

Puterea sovietică a dirijat de la bun început construcția economică în direcția dezvoltării unei puternice industrii grele, care să transforme U.R.S.S. într-o mare forță economică, construită pe baze socialiste. În interesul industrializării socialiste, statul sovietic a îndrumat masa principală a investițiilor capitale spre întreprinderile din industria grea, a căror construire avea să aibă o însemnătate hotărâtoare pentru victoria nouă orânduiri.

Punând încă în 1918 primul jalon pe căminul electrificării, prin începerea construcției hidrocentralei de pe Volhov, Lenin a întrevăzut cu o genială claritate însemnătatea pe care o va avea electrificarea pentru asigurarea viitoarei opere de industrializare. Așa se explică și faptul că primele investiții capitale de stat au fost îndreptate spre mugurii electrificării; în 1920 tînărul stat sovietic a dispus de o putere instalată de 8.699 kilowați. Oricît de modest, acest început și-a arătat curind importanța cînd GOELRO-ul leninist s-a înfrunghiat într-o serie de noi capacități energetice, totalizînd în 1925 o cifră de ajuns de mare pentru vremea aceea: 152.000 kilowați.

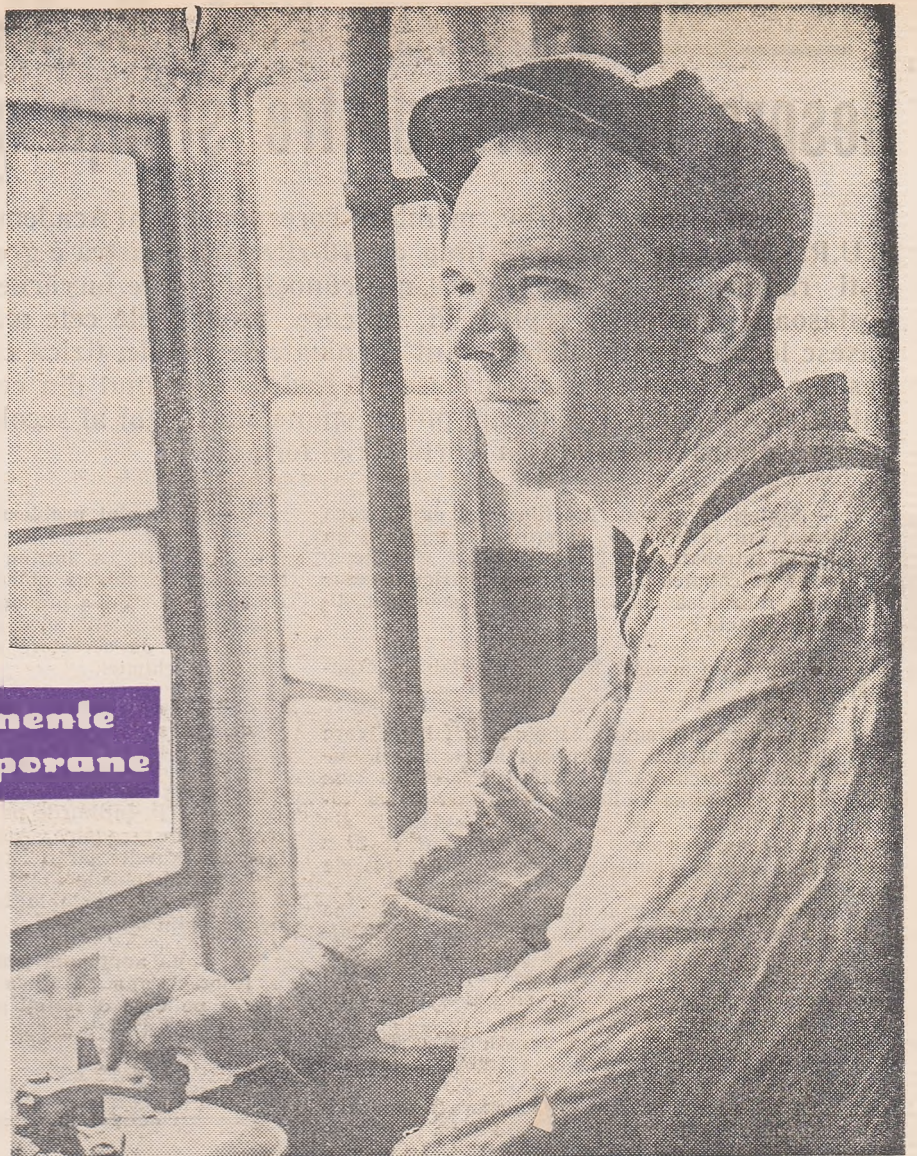
Decembrie 1925... Partidul trasează linia generală a industrializării socialiste, hotărînd în acest scop alocarea unor fonduri tot mai mari pentru construirea primilor giganți industriali, pentru punerea în funcțiune a noi centrale electrice, mine, căi ferate, pentru crearea unor ramuri industriale cu totul noi, necunoscute în vechea Rusie țaristă.

La numai patru ani după terminarea primului război mondial, a periferii intervenției străine și a lichidării forțelor contrarevoluției interne, pu-

terea sovietică a găsit resursele necesare pentru a trece la construirea unor uriașe obiective industriale ca vestitele combinate metalurgice Kuznejk și Magnitogorsk, Dneprogheșul, uzinele de tractoare din Volgograd și Harkov, uzinele de automobile din Moscova și Gorki, magistrala de cale ferată turkestanosiberiană — Turksib-ul — și multe altele. În total, în anii 1918—1928 au fost construite și reconstruite 2200 mari întreprinderi industriale. Pentru perioada istorică respectivă, cifra era cu adevărat uluitoare.

Total a fost efectuat în mod planificat. Investițiile necesare unor lucrări capitale de atari proporții, ca și ritmul construcțiilor erau prevăzute anticipat în planurile de dezvoltare a economiei naționale. Ca rezultat al creșterii continue și în ritm accelerat a economiei și veniturii naționale investițiile capitale au sporit an de an. Totalul lor s-a ridicat în perioada 1918—1960 la 374 miliarde ruble.

Documente contemporane

I. Kuznețov, Erou al Muncii Socialiste.

construcțiile 1918 capitale în 1960 economia sovietică

trecut, de asemenea, volumul investițiilor a crescut cu 9,7% față de 1960.

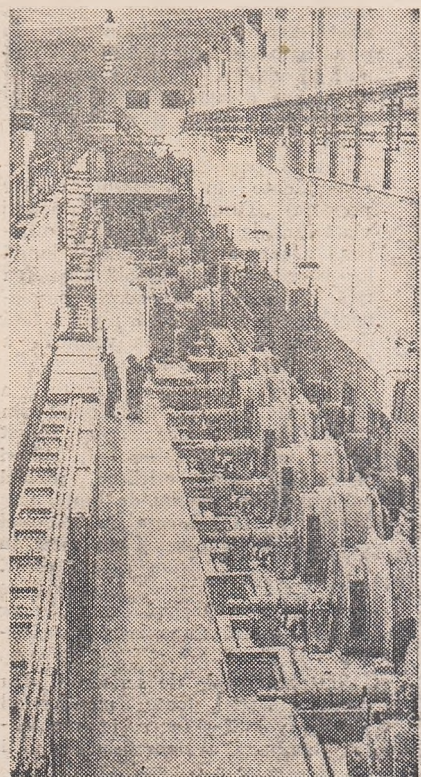
Fondurile pentru investiții capitale ce se alocă anul acesta vor determina o nouă creștere a puterii economice a statului sovietic, vor asigura ritmul înalt de dezvoltare a industriei grele, dezvoltarea accelerată a agriculturii și înfăptuirea numeroaselor acțiuni menite să ridice neconținut nivelul de trai al populației.

Este foarte firesc ca în condițiile unui asemenea avînt al economiei să se acorde o atenție deosebită construcției capitale. Iată de ce industria construcțiilor și materialelor de construcții primește anul acesta investiții de aproape 2 miliarde de ruble. Însemnătatea lor poate fi sesizată mai bine dacă menționăm că în prezent în U.R.S.S. există peste 100.000 de șantiere de construcție de importanță unicională. În ce privește sporirea producției materialelor de construcții, se prevede ca la ciment, de pildă, să se ajungă în 1962 la o producție de peste 57 milioane tone, ceea ce înțelege actualul nivel de producție din Statele Unite.

O analiză comparativă a creșterii investițiilor capitale din Uniunea Sovietică și din Statele Unite efectuate în ultimul deceniu, arată că U.R.S.S. a luat-o cu mult înaintea S.U.A. Considerînd ca egal cu 100 nivelul investițiilor din anul 1951, curba care marchează creșterea respectivă în U.R.S.S. va fi tot timpul ascendentă, ajungînd în 1960 la indicele 331, în timp ce curba S.U.A., simbolizînd perfect baterea pasului pe loc, va ajunge, după 10 ani (cu mici zigzaguri pe parcurs) la... 121

Ce se va întîmpla în următoarele două decenii? O știm de pe acum dat fiind că perspectiva ajungerii din urmă și depășirii S.U.A. e un obiectiv de care oamenii sovietici se apropie grăbind pasul întrecerii pașnice. În cursul primului deceniu — arată noul Program al P.C.U.S. — volumul producției industriale sovietice va depăși nivelul actual al producției americane, iar în decurs de 20 de ani îl va lăsa cu mult în urmă. Pentru ca industria sovietică să devină cea mai puternică și mai perfecționată, din punct de vedere tehnic din lume sînt necesare investiții uriașe. Fixarea lor anticipată la o valoare de ordinul trilioanelor poate să pară într-adevăr fantastică, dar ea este pe deplin reală și științific fundamentată. Despre acest lucru nu se mai îndoiesc astăzi nici adversarii mărturisii ai socialismului și comunismului, nici scepticii de profesie. Și îl atestă o dată mai mult cifrele elocvente ale statisticii pe întreaga perioadă eroică de construcție parcursă de oamenii sovietici de-a lungul a peste patru decenii.

M. Mihail

Noul laminor automat de la Uzina metalurgică „V. I. Lenin” din Krivoi Rog

Nu trebuie să uităm că în această perioadă se înscriu anii grei ai războiului civil și intervenției străine, anii de cumpănă ai Marelui Război pentru Apărarea Patriei, cu uriașele pierderi pricinuite economiei naționale. Dar în același timp n-a fost an, oricît de greu, în care statul sovietic să nu fi găsit mijloacele necesare — datorită înaltului spirit de sacrificiu și patriotismului fierbinte al poporului sovietic — de a dezvolta fără înterrupere forța sa economică.

Tocmai în anii 1941—1946 s-a înregistrat un uriaș număr de construcții și reconstrucții industriale: 11.000. Investițiile capitale din perioada 1 iulie 1941 — 1 ianuarie 1946 se cifrează la 14,5 miliarde de ruble. De subliniat că și în această perioadă, — întocmai ca în tot decursul construirii socialismului — a fost urmată cu consecvență linia generală a industrializării socialiste, dîndu-se prioritate dezvoltării industriei grele. Din totalul investițiilor capitale pentru industrie însumînd 7,9 miliarde, industriei grele i-au revenit nu mai puțin de 7,4 miliarde.

Pe lângă cele 36.470 mari întreprinderi industriale și un mare număr de întreprinderi mici și mijlocii, în perioada 1918—1960 s-au mai construit 125.000 km de noi linii ferate, s-au creat 7.400 sovhozuri și 9.000 de S.M.T.-uri, în orașe și centre muncitorești s-au clădit apartamente noi totalizînd o suprafață locativă de 800 milioane m. p., iar la case s-au înălțat peste 18 milioane de case de locuit. De asemenea, din fondurile statului s-au

construit 73.000 școli de cultură generală, spitale cu 398.000 de paturi, creșe și grădinițe cu circa 2 milioane locuri, sanatorii și case de odihnă cu 726.000 locuri. Și tot în acești ani s-au înălțat 160.000 de teatre, cinematografe, case de cultură și cluburi.

În cifrele globale citate sînt incluse și datele referitoare la primii doi ani ai septenalului. Șe știe că prin proporțiile și ritmurile investițiilor capitale — corespunzătoare grandioaselor obiective ce vor fi înfăptuite pînă în 1965 — septenalul depășește cu mult toate cincinalele. Investițiile capitale din anii septenalului se ridică la 194—197 miliarde ruble, fiind adică de 1,8 ori mai mari decît în întreaga perioadă 1952—1959. Ritmul lor de creștere este atestat cum nu se poate mai limpede de datele statisticii: dacă în primii 3 ani ai septenalului s-a ajuns la un total de investiții capitale însumînd 77 miliarde de ruble, numai pentru anul acesta (al patrulea din septenal) se prevăd investiții de 30,6 miliarde. Este încă o dovadă că amploarea investițiilor este pe măsura puterii economice a statului sovietic. Deosebit de interesant de subliniat este faptul că prevederile planului nu numai că se îndeplinesc întocmai, dar sînt chiar simțitor depășite. Volumul și ritmul investițiilor capitale din primii ani ai septenalului au întrecut prevederile. Conform prevederilor inițiale, creșterea anuală a volumului acestor investiții ar fi fost de 8,6% dar în fapt, în 1959 (față de 1958), creșterea a fost de 10%, iar în 1960 (față de 1959) — de 14%. Anul

despre legătura dintre știință și filozofie

Profesorului Kedrov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., care a vizitat timp de 10 zile țara noastră e greu să-i stabilești ramura de activitate, dacă nu-ți cunoști dinainte lucrările. Discuția se desfășoară rapid, cu replici vii, în care problemele cele mai diferite își găsesc locul. Argumentele îi sunt furnizate de chimie, fizică sau biologie și desigur de filozofie. Căci profesorul Kedrov este unul din cei mai cunoscuți filozofi sovietici. Dar, am putea spune, un filozof al secolului XX care caută... piatra filozofală în eprubete și formule.

— Sinteți în primul rând filozof și după aceea chimist sau invers? (o lămurire în legătură cu această întrebare: profesorul Kedrov este licențiat și în chimie). Adică socotiți strict necesar pentru filozof să cunoască și un domeniu al științelor exacte?

— Pentru mine această legătură s-a stabilit întimplător.

— Cum?

— Vă explic. În timpul războiului civil, pe care l-am făcut ca voluntar în Armata Roșie, m-am îmbolnăvit de tuberculoză. Dar nu am apreciat cum se cuvine gravitatea bolii și mai târziu m-am înscris la Facultatea de chimie a Universității din Moscova. În felul acesta încercam să-mi realizez visul de a deveni chimist. Mendeleev era marele meu exemplu.

La universitate am avut bucuria de a-i avea ca profesori pe renumitul chimist, regretatul academician Zelinski și pe elevii săi ca și pe un alt cercetător cunoscut, Rakovski. Pasiunea mea pentru chimie a devenit apoi și mai vie și mai adâncă când am început să lucrez în uzină.

Tot atunci însă boala s-a agravat. Mă simțeam tot mai rău. Sfătuit de medici a trebuit să renunț la lucrul în laborator.

În acel moment mi-a fost de un mare ajutor faptul că încă din facultate mă interesasem de problemele filozofice ale științelor naturii și în special de cele ale chimiei. Când am părăsit cercetarea directă am început să studiez istoria chimiei. La mine există deci o legătură strânsă între filozofie și chimie sau, mai general spus, între filozofie și științele naturii. Această legătură este de fapt organică căci, așa cum spunea Lenin, logica dialectică este generalizarea istoriei științei.

— Tovarășe profesor, ce aport aduc științele naturii la filozofie?

— Pentru elaborarea filozofiei, și în special a materialismului dialectic și a logicii dialectice este neapărat necesar să fie studiate științele naturii. Altfel nu pot fi analizate categorii ale materialismului dialectic ca materia, mișcarea, spațiul, timpul, etc.

— Există și un raport invers, de la filozofie la științele naturii?

— Desigur. Nu se pot efectua cercetări în domeniul științelor naturii fără a lua în considerare problemele filozofice pe care le ridică însăși dezvoltarea științei cu excepționalele ei descoperiri din ultimii ani. O importanță deosebită are filozofia pentru științele naturii în cazul cercetării categoriilor amintite mai sus. De asemenea interpretarea filozofică contribuie la elaborarea unor concepții și reprezentări noi asupra lumii înconjurătoare. Dat fiind că orice reprezentare științifică nouă apare neobișnuit în raport cu cea veche, uneori chiar și pentru oamenii de știință, filozofilor le revine misiunea de a contribui la înțelegerea noului.

Aș dori să atrag în mod special atenția asupra importanței pe care o are filozofia pentru vasta problemă a legăturii dintre științe, a clasificării științelor ca și pentru elaborarea metodei de cercetare științifică.

— Clasificarea științelor este, după câte știm, domeniul dumneavoastră de cercetare. Am ascultat și interesanta dv. comunicare făcută în cadrul unei ședințe a Academiei R.P.R.

— Da, mă ocup de această problemă de mai mulți ani.

— Vreți să dați o scurtă definiție?

— Clasificarea științelor înseamnă legătura generală dintre științe.

— La ce lucrați acum?

— Termin cel de al doilea volum consacrat clasificării științelor.

Primul volum se ocupă de istoricul acestei probleme din antichitate până la sfârșitul secolului al XIX-lea și se numește „Engels și predecesorii săi”. Cartea a apărut la Moscova în 1961.

Al doilea volum se ocupă de dezvoltarea acestei probleme de la Lenin și până în zilele noastre. Iar ultimul volum, al treilea, va fi consacrat concepțiilor personale în problema clasificării științelor.

Lucrez de asemenea la seria de lucrări în problemele materialismului dialectic și științelor naturii pe care o editează Institutul de filozofie al Academiei U.R.S.S. cu participarea unui mare grup de colaboratori. Primul volum, aflat sub tipar, este intitulat „Obiectul științei și interdependența dintre științe. Acum lucrez la al doilea volum consacrat cercetărilor lui Lenin pe tărîmul științelor naturii.

Pentru Editura științifică din București pregătesc lucrarea „Probleme filozofice ale chimiei”. Cu acest subiect am ținut și o lecție la Universitatea din București.

— Care sînt problemele filozofice ale chimiei?

— Pe scurt, ca într-un interviu. Foarte importantă este problema obiectului chimiei, legătura ei cu celelalte științe, precum și problema locului chimiei în cadrul științelor naturii. De asemenea analiza metodei de cercetare în chimie, adică problema structurii chimiei.

— Acesta este, în mare, și planul lucrării pe care o scrieți pentru cititorii români?

— Da. Doresc ca această lucrare să fie utilă, mai ales cunoscînd nivelul înalt al cercetărilor filozofice din R.P.R. Întîlnirile pe care le-am avut la București au fost rodnice. Am avut posibilitatea unui larg schimb de păreri cu colegii români, confruntîndu-ne cercetările.

Sper să mai revin la București, acest oraș modern și plin de viață.

— Vă mulțumim pentru interviu, tovarășe profesor. Sperăm să putem citi cit mai repede lucrarea pe care o scrieți pentru Editura științifică.

Sergiu Brand

Tehnologul V. Bahtin și frezorul L. Dronov de la uzina de automobile „Lihaciov” din Moscova studiază planurile unei noi mașini.

SEMNELE VREII

Tineretul discută despre fericire

Avem ades ocazia să ascultăm acum rostindu-se cuvîntul fericire. În trecut el se rostia mai mult ca o iluzie, și numai comunistii știu să vadă în el un program. Imediat aminte de o recentă seară moscovită, cînd mă oprisem să mă uit de pe podul din apropierea Pieței Roșii la vaporazele de pe riu, și cînd limbrul sopranei al unei voci de fată a spus la un moment dat sriastie, adică fericire. Am înțeles din frazele surprinse că ea pleca pe pămînturile destelenite, ca activistă culturală. Și avea să-i aslepte și pe el. Asta era fericirea: simplă și profundă ca o genune.

Deunăzi am citit în ziarul „Komsomolskaia Pravda” numele Katiei Malțeva. O fată din Orehovo-Zuevo, localitate cu foarte vechi tradiții de luptă a clasei muncitoare ruse. Fata are optsprezece ani și e, deci, în cumpăna alegerii drumului de viață, adică a aceluși sciastie pe care omul sovietic îl rostește și cu lumina din ochi, nu numai cu buzele. Fata vrea să plece pe un șantier siberian, fidelă acelorasi tradiții sublimale ale poporului sovietic ce au stabilit prin însăși istoria inedită a maselor că fericirea se cucerește și că însăși lupta pentru ea este fericire.

Mi-am adus aminte de o tinără osetină care arătîndu-ne citorva drumetși de astă-vară marele combinat din orașul Ordjonikidze, unde porumbul se prelucrează dînd o suită de valori noi, de la glucoză la mase plastice, ne-a spus nu numai cu mîndrie, ci și cu fericire (sentimentul îi ardea în ochi, nici nu vroia, nici nu era în stare să și-l ascundă), că acest combinat este cel mai mare din Europa. Mi-am adus aminte și de mulți alții; de tinărul inventator gruzin Anghi Tkeselașvili, din satul viticol Hvancikarā, care, autodidact, și-a ajuns repede din urmă generația de ingineri, construind un pistol pentru culesul mecanic al strugurilor, un tractor pentru pantele foarte înclinate, o sapă cu motor, și care mi-a declarat că fericirea lui este să poată construi un autoturism fără benzină, cu curent continuu, la care lucrează de mult; de constructorul de locomotive electrice Vaso Papinașvili din Tbilisi, pe care l-am cunoscut într-o zi cînd mi-a spus că tocmai atunci împlinea douăzeci de ani de muncă în uzină, deși încă tînăr, și se mîndrea fericit de evenimentul acesta.

Katia Malțeva a trimis ziarului „Komsomolskaia Pravda” o scrisoare în care arăta că nu e de părerea unora care au contrazis-o, spunîndu-i că fericirea s-ar putea

afli și într-o viață tihnită de familie, nu numai în muncă. Katia Malțeva nu conține fericirea „liniștită”, nelegată de interese obștești, numînd-o meschină. Ea se va duce în Siberia să construiască. E nerăbdătoare să-și înceapă lupta care e fericire. E de părere că fericirea caută pe cei care luptă nemîndu-se de greutateți, și nu pe cei care visează să și-o capete prin tragere la sorti.

Tineretul sovietic a sprijinit imediat această opinie logică și demnă a Katiei, fiind și propria sa opinie. În citeva zile, ziarul a primit 1626 răspunsuri la scrisoarea Katiei. Toate o susțin.

Tinărul frezor V. Pavlov din orașul Corki spune că „întreaga „cantitate” de fericire pe care o dobîndește omul e determinată de cantitatea de energie pe care o dăruiește el însuși societății; ca în legea conservării materiei”.

Iată ce scrie foehistul A. Pisarjevski, din regiunea Sverdlovsk; „Sînt fericit! Am vrut să mă duc în timpul războiului pe front, și m-am dus. Am ajuns, cum am vrut, și foehist, deși aveam o mină găurită de gloanțe. De cite ori am început și am interzupt școala, totuși am făcut-o pînă la capăt. Mi-am dat și examenele la universitate. Iar acum stau și mă gîndesc ce-i fericirea? Dar ce-i fericirea altceva decît faptul de a trăi? A trăi cîstîtit, cu un țel! Și ca să trăiești cîstîtit, trebuie să năzuiești, să lupti, uneori poate să și greșești, să iei cîteodată totul de la început și să lași totul și iar să începi și să te lupti într-una... Liniștea „celui care nu vrea nimic” este, socot, pur și simplu o ticăloșie”.

În altă scrisoare citesc: „Să luăm doi oameni fericiti. O femeie este fericită pentru că soțul ei e șef, pentru că e frumoasă, sănătoasă și tînără și trăiește în belșug. Alta a descoperit un nou preparat farmaceutic de vindecare și

e și ea fericită. Eu unul o prefer pe aceasta din urmă și mă înclin în fața unui om fericit ca acesta”. Parafrazînd cunoscutul titlu de poem al lui Tvardovski „Din depărtare-n depărtare”, autorul acestei scrisori indică drept sursă a fericirii principiul „din țel în țel”. Și iscălește astfel: „B. Platonov, communist, 33 ani, căsătorit, familie: soția și o fiică de 4 ani. Fericiti!”.

Învățătoarea T. Maligova din satul Selehov (în taigaua regiunii Irkutk) mărturisește: „Ne iubim foarte mult satul. În curînd va deveni oraș. Noi înșine am construit clubul „Constructorul”, un pavilion sportiv, avem stadion, patinoar, există cercuri de artiști amatori în plină activitate. Și cit am mai plănuit să clădim! Toată tineretea și viața mea e legată strîns de orașul acesta al tineretii, și mă socot fericită”.

Basmul popular (cu zeci de corespondențe în folclorul multor popoare) „Tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte” exprimă o dorință a popoarelor în cursul lungii lor istorii și un simbol. Tineretea fără bătrînețe este energia permanentă a omului creator; viața fără de moarte este durata veșnică a faptelor lui nemuritoare.

Răspunzînd aceleiași scrisori a Katiei Malțeva, E. Spiridonov din orașul Kuibîșev zice: „Sînt fericit că nu mi-am trăit rău anii tineri și că în ciuda oricăror piedici mi-am păstrat voința de luptă, preluînd-o de cei care au fost mai curajoși decît mine și au mers în frunte, tăind drum spre viitor. Dacă s-ar întoarce tineretea, aș face din nou același drum, doar cu mai multă dirzenie și străduință”.

Și toate sutele de scrisori îi dau dreptate Katiei, toate manifestînd aceeași voință și aceeași mentalitate luminată a tineretului epocii de construire a comunismului.

Victor Kernbach

— Da, viitorul nu e o enigmă.

Cind oamenii cei mai obișnuți pot răspunde :

AȘA VA FI ÎN 1980!

Cunoscutul și răspânditul ziar moscovit „Sovetskaia Rossia” a publicat de curind o anchetă poetică în gradul cel mai înalt : „Cum va fi în anul 1980?” Au fost solicitați să răspundă la ea nu poeții, deci nu oamenii a căror caracteristică dominantă este tocmai forța imaginației, ci aceia despre care se spune că sînt oameni obișnuți : un tractorist, un șofer de troleibuz, o muncitoare textilistă, șeful unei brigăzi de montori de pe șantierul centralei electrice Bratsk, ba chiar și un... bucătar.

Anticipind viitorul care va fi prezent peste douăzeci de ani, ei s-au gândit, cum era și firesc. În primul rînd la viitorul profesiei lor, lucru cu osebire util și interesant, întrucît opinează vin din partea unor specialiști în domeniile investigate. Bucătarul P. Pestov din Tiumen a declarat plin de mîndrie că profesiunea de bucătar nu numai că nu va dispărea în comunism, ci chiar își va sporii prestigiul. Marile bucătării din restaurante, cantine și pensiuni, dotate cu mașini electrice de gătit și cu tot soiul de mecanisme pentru curățatul și mărunțitul legumelor, vor face ca bucătăriile să semene cu niște laboratoare de mare precizie. În jurul numeroaselor mecanisme de industrie fină cuprinse într-o astfel de bucătărie, inginerul va fi — fără îndoială — o figură comună. Însă, adaugă P. Pestov nu fără o cuceritoare mîndrie, „tehnica e tehnică, pe cînd arta culinară, „vrăjitoarea” bucătarului va rămîne oricum apanajul nostru. Ea se va dezvolta, va propăși, pentru că exigențele vor fi considerabil mai mari decît astăzi”. Și tot el încheie sfătos astfel : „Ne străduim ca hrana preparată de noi să aducă oamenilor sănătate și bucuria vieții.

Pe cuvînt de onoare, mult aș mai dori să aud cuvintele de mulțumire ale făuritorilor zilei de mîine a comunismului”.

A. Mozgalov, șofer de troleibuz la Leningrad, investigat asupra imaginii anului 1980, o zugrăvește cu precizia unui ghid : „...Vor dispărea tramvaiele din centrul orașului. Aproape pe toate străzile principale veți întîlni holuri din sticlă și oțel cu litera M (de la metrou n.n.) pe fațadă. Va crește considerabil numărul de autobuze. Acum sînt 1.500, iar peste douăzeci de ani vor fi 4.200. Vor apărea noi tipuri de autobuze. În construcția lor își vor găsi o largă aplicare masele plastice și materialele sintetice... La încrucișările străzilor cu circulație deosebit de intensă, unul dintre fluviile de mașini va cobori într-un tunel, ori se va înălța pe un viaduct. Semafoare cu dispozitive cibernetice vor face să dispară complet blocajele. Și, bineînțeles, nu vor mai fi nici taxatori, nici controlori. Transportul va fi gratuit”.

G. Fokanova, textilistă din Ivanovo, faimosul centru al industriei textile sovietice, cu acea poezie discretă, atît de firească la tovarășele noastre, a spus : „Atît muncitoarea de rînd, cît și șeful producției vor fi oameni cu o vastă cultură. Natașa, fiica mea, va avea atunci 21 de ani. Va căpăta o bună educație și își va însuși o cultură temeinică, va studia muzica, va vorbi curent cîteva limbi străine”. Citindu-l pe N. S. Hrușciiov, muncitoarea din Ivanovo a reluat vestita metaforă : „Comunismul este cornul abundenței, el trebuie să fie totdeauna plin. Fie-

care trebuie să-și aducă contribuția și fiecare trebuie să-și ia partea”. Și, vorbind despre această perspectivă, despre comunism, textilista G. Fokanova a încheiat astfel : „Îl vom făuri cu mîinile noastre, cu munca noastră”.

Pare-se că o dată coborît de la volan, unde-î în elementul său, un tractorist se exprimă dificiluros mai ales cînd i se pune o întrebare grea chiar și pentru un specialist în economia politică. Cum va fi în 1980? După ce a vorbit despre dotarea tehnică a agriculturii la un nivel înalt, tractoristul a continuat cu o descriere a satului în comunism : „Satul nostru se va transforma într-un adevărat oraș agricol, cu case moderne și confortabile. În jurul lor se vor întinde tarlale ce vor da cite 40-50 de chintale de grîu și cite 150 de chintale de porumb boabe la hectar. Vom avea ferme cu mii de vite, deservite de numai cîteva oameni. Toate operațiunile manuale vor fi mecanizate... Locul micului club îl va lua un palat al culturii...”.

Tractoristul mărturisese că în timp ce-și scria răspunsul solicitat de ziar, soția lui a început a se uita peste umăr, să vadă ce scrie acolo. Înervînd prompt, ea a adăus : „Întîi trebuie construit un restaurant bun, să avem o spălătorie proprie, ateliere de croitorie, o brutărie. Cred că le vom avea pe toate, conchise tractoristul (I. Perpelîța din regiunea Orenburg) și nu peste 20 de ani, ci mult mai curînd”.

Dar mi se pare că răspunsul cel mai semnificativ și cel mai caracteristic pentru excepționala sa forță de sugestie a fost al lui V. Petuhov, șeful unei brigăzi de montori de pe șantierul centralei electrice Bratsk : „Iată, îmi fac și eu socoteala ce putem face noi, brigada noastră, în acest timp. Dacă vom monta în fiecare an cite 8 rotoare, vom fi montați în 20 de ani 160. Cu alte cuvinte, opt centrale hidroelectrice de mărimea celei de la Bratsk! Și le vom monta. Ne vom termina munca aici și vom pleca să construim hidrocentrala de la Krasnoïarsk, apoi pe cea de la Saian, de la Ust-İlînsk, de la Boguean, de la Osinovo. Nu avem de gînd să ne schimbăm buletinul de populație siberian. În 1980 vom fi departe în nord, în locuri unde azi nu hălăduiesc decît sălbăticiunile taigalei”.

Ancheta de mai sus, una din numeroasele apărute în presa sovietică, arată încă o dată că între toate, ideea „cum va fi în 1980?” deține recordul în ce privește pasiunea cu care ea este dezbătută. „Cum va fi în 1980?” Iată o întrebare la care poeții și romancierii de anticipație sînt concurați fără drept de apel de către oamenii cei mai obișnuți.

Petru Vintilă

DAVID OISTRAH :

Din nou la București

De fiecare dată este o adevărată bucurie pentru mine să revin la București, unul din orașele pe care le iubesc cel mai mult. Iar noua-mi întîlnire cu capitala dv. care arborează atît de timpuriu o toaletă primăvărată, mi-a încălzit și mai mult sufletul. Mă simt bine în țara dv. în aceste zile pline de soare și zîmbete, printre bunii și vechii mei prieteni.

Încă n-am avut prilejul să mă reîntîlnesc cu publicul dv. cu entuziaștii iubitori de muzică din România — primul meu concert are loc abia mîine, la Cluj — și aștept cu nerăbdare această revedere.

Am urmărit ca pentru recitalurile acestui turneu să selectez piese pe care nu le-am mai cîntat. Printre ele, Sonata în sol major nr. 10 de Beethoven, Fantezia de Schubert, lucrări de Leclair, Prokofiev, Stravinski. Iar pentru cele două concerte de la București am ales Concertul în re major de Beethoven, în care voi fi acompaniat de Orchestra filarmonică de stat „George Enescu”. Este o nouă și plăcută ocazie de a-l reîntîlni la pupitru pe remarcabilul și atît de interesantul dirijor George Georgescu.

Așadar, în aceste zile de primăvară timpurie, din nou printre prietenii romîni !

București, 23 ianuarie 1962.

GEORGE GEORGESCU :

Bun venit printre noi!

Prezența celebrului violonist sovietic David Oistrah în primul meu concert din 1962 este darul artistic pe care mi l-a adus anul cel nou. Spunînd acestea gîndesc subiectiv și egoist la marea bucurie și plăcere profesională de a colabora cu un solist atît de înzestrat. Lucrul cu el e fără efort, colocviul muzical se desfășoară firesc — te miri cît de firesc — și munca ajunge să fie într-adevăr o plăcere.

...Pe David Oistrah l-am cunoscut în etape. Auzisem de el cu mult înainte de a-l îi ascultat. Participarea lui de tînăr într-un concurs internațional la Bruxelles făcuse vîlvă. De atunci a prins a-i merge fama; de atunci numele lui mi-a ajuns la urechi.

Pentru înția oară l-am ascultat în primul an de după război, în stagiunea 1944/1945. În sala încăpătoare a cinematografului „Patria” se desfășura, în cadrul unui spectacol ad-hoc, programul unui ansamblu de front. Din acel ansamblu făcea parte și Oistrah. În cadrul variatului program, care cuprindea monoloage comice, arii de operă, recitări, numere de balet, l-am auzit pentru înția oară pe vestitul violonist în două-trei piese de recital, alese pe măsura cadrului, și executate cu cea mai mare exigență și probitate artistică.

Apoi au urmat recitalul din Sala Dalles, și concertele cu George Enescu, în prezența căruia l-am cunoscut.

Dar colaborarea noastră artistică a început mai tîrziu. Și atunci am cunoscut marea plăcere de a avea un partener cum și-ar dori și cel mai exigent șef de orchestră. Din muzica lui Oistrah se desprinde un sentiment de liniște, de siguranță, de descătușare și libertate, care generează climatul în care-și face loc adevărata expresie artistică, aceea care transmite conținutul operei interpretate.

Ce prețuiesc mai mult la Oistrah? În arta lui totul e de preț. Un instrumentist desăvîrșit în care au roluri egale predispozițiile naturale și studiul minunat organizat. Instrumentistul adăpostește un artist cu o rară sensibilitate, pe cît de adîncă, pe atît de sănătoasă. Artistul este însoțit de un om inteligent, instruit, cultivat și harnic. Iată certificatul de noblețe a marelui violonist; cu alte cuvinte un exemplar fericit înzestrat, perfecționat într-o școală minunată.

Iar prietenia lui este un adevărat tezaur. Înățisarea masivă și statură, aerul său rezervat, obiectiv și rece, ascund un om de mare sensibilitate, gingășie, plin de atenții nebanuite. Acum cîteva ani, cînd mi-am aniversat 50 ani de activitate concertistică, am avut surpriza de a primi omagiul său prietenesc prin participarea sa și a fiului său, Igor, ca soliști în programul aceluiași concert festiv, în care ei au interpretat Dublul concert de Bach.

Dar cum ar putea oare publicul nostru să-i mulțumească pentru spontană sa apariție — plină de semnificație — în primul Festival „George Enescu”. alături de Yehudi Menuhin, tot într-un concert dirijat de mine, în care aveam ca solist pe marele violonist american. David Oistrah a cîntat cu Yehudi, în bis-ul lui Menuhin în primă audiere mondială, Dublul concert de Bach.

...Așa dar fii bine venit în mijlocul nostru, prietene Oistrah! Dragostea pe care ți-o purtăm îți va ajunge și de data aceasta pînă la suflet și-ți va aduce mesajul nostru de admirație și de prietenie — cel mai de preț dar pe care ți-l putem închina. Și te-om ruga să duci la plecare în patria-ți iubită imaginea fidelă a bucuriilor pe care arta-ți măastră o sădește în inimile noastre; în acele bucurii vei găsi și îndemnul de a te-ntoarce printre noi cit mai curînd.

... un tren merge spre răsărit

~ Nu știu dacă am să izbutesc să scriu reportajul. Ațiția oameni, atâtea impresii!... Cum să le aduni laolaltă?

~ Dar l-ai și scris ~ mi-a spus soția întinzându-mi pachetul cu scrisori pe care i le trimisesem din drum. Iată-le.

Ursulețul portocaliu și două sute de mașini-unelte

În vagon mi se arată un respect deosebit: merg — vezi bine! — până la Vladivostok. De ce cu trenul și nu cu avionul? — se miră oamenii. E mult mai comod; în loc de șapte zile și șapte nopți — numai 14 ore de drum.

Trenul e tras de o locomotivă cu aburi. Și copiii și părinții se uită pe fereastră și discută despre locomotivele cu aburi. Știu că nu se mai fabrică locomotive cu aburi și că deși acestea mai au încă de jucat un rol important sînt condamnate la dispariție. Dar cît romantism se leagă de fumul care se încolăcește în jurul copacilor, de fluieratul prelung, de zgomotul ritmic al roților! Melancolia nu-i însă singurul sentiment pe care-l stîrnesc locomotivele: mai e pe alături și nițică mîhnire. Toți regretă că aceste elemente romantice vor dispărea, deși dorese în același timp ca ele să facă cît mai repede loc noului.

Cîteva cuvinte despre vecinii mei. Pe unul îl știi, l-ai văzut cînd m-ai condus la gară. E ursulețul portocaliu. Stăpinul lui — o fărâmiță de băiat rumen și durdului, Dimocika. Are doi ani și pleacă cu taică-său la Novosibirsk. Pe tată îl cheamă Ghennadi, și-a dat ieri ultimul examen la aspiratură, e specializat în energetică dar o să se ocupe de cibernetica aplicată. Decamdată e preocupat de dificultățile misiunii: să-l ducă pe Dimocika la mama, în cele mai bune condiții.

Ceea ce nu-l împiedică totuși să-l lase cu inima ușoară în grija vecinului nostru de compartiment, după toate aparențele un om cu o funcție de răspundere. Care (nu știu cum îl cheamă) e într-o dispoziție excelentă. Îl surprind zîmbind și în somn. Discută cu Dimocika foarte serios, iar din cînd în cînd îl leagă pe genunchi și-i cîntă: „Eh, voi, nopți marinărești... Coboră la Kirov, fără a folosi prilejul de a deveni un erou al reportajului meu.

Mă grăbesc să-ți comunic că am aflat de ce era așa de vesel pasagerul care a coborît la Kirov. La Moscova reușise să obțină pentru orașu-i natal două sute de mașini-unelte. Privea silueta orașului care se apropia, cu turnul stației de televiziune — acest turn Eiffel al capitalelor de regiune — și zîmbea triumfător. Probabil că își imagina cum vor veni curînd pe urme-i cele două sute de mașini-unelte.

La Kirov locul lui a fost ocupat de Sașa, mecanic specialist în mașini de calcul etc. Călătorește pînă la Novosibirsk iar de acolo va pleca nu știu unde să repare „memoria unei mașini”.

Dar unde-i Siberia?

Mi se pare ciudat cînd mă gîndesc că abia azi dimineață a trecut în goană prin fața ferestrei stilpul de demarcație proaspăt vărut — „Europa-Asia”. Pe el stătea țanțoșă cu coada spre Europa, o stîncuță. Împărțirea asta în două continente e relativă. Imaginea-ză-ți, Sverdlovskul — oraș asiatic! Ai putea fi de acord cu asta numai luînd nenumăratele coșuri de fabrică drept minarete.

Azi pare să fie o sărbătoare a stîncuțelor. Curioase, păsările urmăresc trenul nostru de pe crengile mesteceților, de pe stîlpi, în zbor. Și între timp Uralul devine Siberia. Dimocika nu se dezlipește de fereastră și-l întrebă pe taică-său:

— Dar unde-i Siberia?

— Asta-i Siberia — îi răspunde tata.

— Dar unde-i mama?

Pentru Dimocika, Siberia înseamnă mama care locuiește în orașelul științific, confort, jucării, cărți cu povești. Pentru Ghennadi — știință, tovarăși de muncă, lucrarea „Automatizarea procesului de alimentare cu combustibil”, pe care a publicat-o acolo. Pentru Sașa — „memoria mașinii”, cibernetica, „o activitate nouă”, cum repetă el mereu cu mîndrie.

Ghennadi face față admirabil misiunii lui și socotește că greutățile călătoriei cu copil mic sînt mult exagerate de femei.

Aparatele de radio tună în toate compartimentele și pe coridor, pretutindeni fîșnesc, răsună febril zările de lucrările Congresului așa că de fapt avem cu toții impresia că sîntem de față la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. Și sentimentul acesta este atît de puternic, încît nu poate fi zdruncinat nici de caracteristicile vieții noastre de tren: insoțitorul care îmbrăcînd halat alb ne servește ceaiul sau îngrijitoarea care manevrează cu îndemînare aspiratorul de praf. Deschise la maximum, aparatele de radio tună: oamenii se tem că ar putea scăpa vreun cuvînt din cauza zgomotului roților.

Punînd ziarul de-o parte, Ghennadi îl mîngîie pe Dimocika pe părul mătășos.

— Uite cine o să trăiască în comunism.

Orașele prin care am trecut noaptea...

Dincolo de fereastră doarme taigana. Din păcate, prin Omsk cu Irțiș, Krasnoiarsk cu Enisei, Irkutsk cu Angara am trecut noaptea. Bine că am vizitat orașele astea acum doi ani.

Așa că vād aveva în fața ochilor Irțișul năvalnic cu ape arămii și Omskul mereu verde, cu o pădure de co-

șuri de fabrică. Oraș al industriei și al florilor. Pe atunci Omskul lichida cocioabele, gunoaiele — toată moștenirea vechii Siberii ale cărei orașe parcă nu doreau să-și oglindească chipul în oglinda uimitoarelor lor riuri — și se întorcea cu fața spre Irțiș construind poduri, cheiuri, curățînd plajele, sădînd flori și copaci. Îmi amintesc de uriașul teritoriu al rafinării, de sistemul de conducte și rezervoare, care părea o machetă uriașă a sistemului vascular al omului. „Sîngele negru” al industriei trecea acolo prin niște prefaceri uluitoare.

Îmi amintesc că lingă Krasnoiarsk am pornit să căutăm capătul conductei de țitei, dar între timp cu ajutorul scafandrilor, ea trecuse Eniseiul. Îmi amintesc de fermecătorul Divnogorsk înălțat lingă riul cu tonuri marine. Acum, în acest nou oraș munca clocotește ca într-un cazan uriaș.

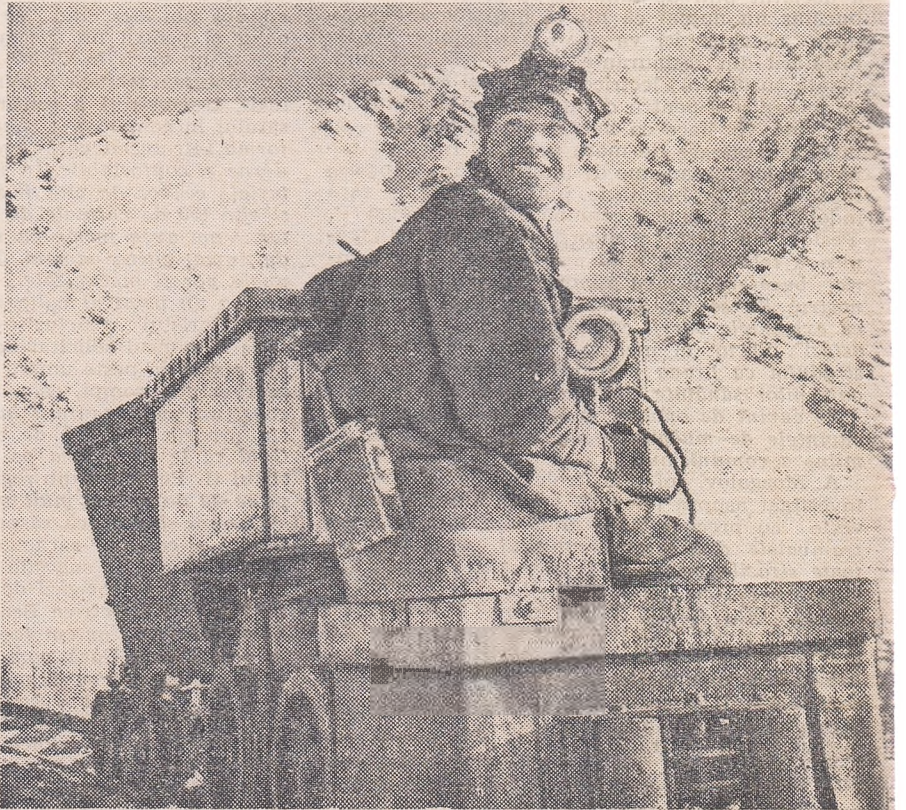
Îmi amintesc de hidrocentrala de la Nazarov care era în plină construcție; tocmai se amenaja barajul pe Ciulim. Tot acest riu uriaș trebuia să răcească cazanele centrale. În zilele celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. hidrocentrala de la Nazarov a dat curent.

Dar Bratskul? Acolo au și intrat în funcțiune primele agregate, a fost umplut lacul de acumulare. Dar eu am mai apucat acum doi ani pragurile faimosului Padun în jurul cărora fierbea o spumă galbenă.

Îmi amintesc de minunații băieți de pe strada Hidroconstrucțiilor care veniseră pe șantier cu întreaga clasă și cu profesorul în frunte. Îmi amintesc cum coborau fetele simbătă pe stîncile prăpăstioase și duceau la cămin buchele mari de flori.

Da, Siberia apuseană e minunată. Multe s-au schimbat aici, în doi ani. Dar ce se va petrece aici în următorii 20 de ani? Se vor crea noi baze energetice acolo unde sînt zăcăminte de cărbune ieftin și prin valorificarea resurselor hidroenergetice ale Angarei și Eniseiului, vor fi valorificate bogățiile zăcămintelor de minereu, țitei și cărbune, se vor construi cîteva noi centre de construcții de mașini. Așa prevede Programul comunismului.

...Partenerul meu de șah de azi, un bărbat voinic, spătos, a venit să-și ia rămas bun. În ultimele clipe aflu că nu e numai un adept al stilului ofensiv, ci și un destoinic specialist în construcția de drumuri, de fel din Irkutsk, care visează să prelungească iarna lucrările

Intinsurile Zabaikaliei sînt puse în valoare într-un ritm impetuos

de construcții turnînd betonul nu pe pămîntul înghețat, ci pe un fundament din material plastic; un om energic, inventiv.

Ghidul

Adineciori am trecut de Baikal: de un cenușiu greu, plumburiu lingă țarn, albastru printre tulpințele cafenii-lilia-

chii ale mestecenilor, cu pești albi deasupra valurilor.

Noul meu vecin, un tînar din Ude stă lingă fereastră. Duce în băiatului, de la Moscova, un c basculant. (De altfel trebuie să știi că toți copiii din vagonul nostru joacă cu scrumierele „de-a car basculant” și pe furiș, să nu-i însoțitorul, își demonstrează unul principiile de funcționare).

Tînarul e un ghid desăvirșit. arată combinatul forestier, combinatul piscicol unde mij de păstrare mai bine decît în condiții naturale combinatul de hîrtie și celuloză în nă construcție, imi povestește de voadele lungi de doi kilometri site de pescarii Baikalului, despre zervația de zibeline...

Ulan-Ude. Tovarășul meu se mîntoace o dată de la ușa și mă roagă să nu uit să privesc combinatul de carne care prelucrează o cantitate uriașă de carne. „Dar să nu-l incurcați cu alte uzine, că sînt așa de multe. Nu v-am vorbit nimic despre zonele. Cîte sînt de spus. Ei, rămîni bine!”

Ultima scrisoare

Această ultimă scrisoare am să expediez din Vladivostok. Sînt plin de impresii. La cele de pînă acum s-a adăugat Primoria cu a zăderile basire, cu turburătoarea vecinătate a oceanului, cu gările în care se înalță monumente ale unor partizani.

Am rămas singur în compartiment. Adineciori a coborît ultimul meu tovarăș de drum, un locotenent pe nume Mișa. A dat examene la secția frecvență a Institutului de radiofizică și a început să învețe iar, chit că are tren. Avea cu el un manual de calcul gros și uzat ca un roman de dragoste. Mișă m-a citit împreună „Zări de zare”. Am cumpărat cartea de la Mogocia, unde presupunea Tvariski că au plecat tinerii lui eroi pe drumul păt căsătorii. Iar cînd s-a lăsat să se obișnuie de albastră, ne-am ar-

Doi corespondenți
făcut recent e călătoria
tara care a dat lumii
construirii comunismului
s-a soldat ca un an de
psihozei războiului, de
Două lumi — față

de toate colțurile de țară pe unde n-au purtat soarta.

Ce să mai adaug la toate astea? Sentimentul dominant pe care l-au lăsat drumul și oamenii e încrederea în viitor, în perspectivele urime care le-a deschis în fața fiecărui om sovietic Programul partidului nostru.

Valentin Berestov

Se spune că dacă vrei să cunoști repede o țară străină să te sui în tren. Impresiile de călătorie, discuțiile cu tovarășii de drum îți dau mai mult decât poți afla în aceeași perioadă de timp dintr-o lectură oricât de încordată. Mă gândesc la asta privind pe fereastra trenului care străbate continentul, ducându-mă tot mai la vest de țărmul american al Atlanticului.

Gentlemanul din Baltimore

Privesc easele încăpătoare, mașinile, cimpile îngrijite și construcțiile solide, panglicile nesfârșite ale șoselelor pe care se scurg automobilele și mă gin-

și scoase o țigară, aprinse bricheta și se întinse. Apoi spuse cu un zâmbet:

— Să nu vă mirați că v-am vorbit atât de sincer. Peste două ore ne vom despărți și probabil că nu ne vom mai

Pe o stradă din New York...

...ali ai revistei „Smena” au obișnuită. Unul a străbătut trecut mărețul program al lălalt — țara în care 1961 j în masă, de intensificare a icere a Partidului Comunist. ată...

desc la oamenii care au creat toate astea cu mâinile lor; mă gândesc cum o duc în țara lor bogată. Aș vrea să-l întreb pe vecinul meu, un american de vreo 30—32 de ani, complet încăruntat. Mi se pare că a urcat la Baltimore. L-am întrebat unde se duce.

— La Washington, cu treburi. Dar dv? Mi se pare că sînteți străin. De unde?

— Din Uniunea Sovietică.

— A — a, din Rusia — roști el oboșit rezemîndu-se de spătarul fotoliului.

Multă vreme am stat așa, tăcuți; vecinul meu pare că ațipise un pic, în orice caz ținea ochii închiși. Apoi deodată, pe neașteptate, continuînd parcă un gând, vorbi fără a se adresa cuiva anume:

— Sînteți niște oameni tare ciudați. — ??

— Am citit și citesc mult despre Rusia. Toți sînteți niște obsedați, tot construți ceva, tot năzuindu-vă să găsiți înțelegere, în mai bine.

De dincolo de fereastră ne privea cu un rînjit un brontozaur din neon, reclama firmei Sinclair. Vecinul meu se întoarse enervat cu spatele la geam.

— Mulți cred că americanii se nasc fără vise, fără năzuinți, fără idealuri înalte. E inexact — continuă el. — Cînd am terminat școala aveam un ideal: voiam să-mi continui studiile, să adun cît mai multe cunoștințe, să-i ajut pe oameni să trăiască altfel, mai frumos. Dar cînd m-am ciocnit de viață... totul s-a spulberat. Ați încercat să învățați fără să aveți ce mânca? Probabil că nu. După cîte știu în țara dumneavoastră trebuie să ai numai dorința de a învăța, și cu oarecare înclinații poți deveni ce vrei. La noi, însă, pe lângă creier și dorință trebuie să mai ai și dolari, mulți, mulți dolari; numai atunci poți dobîndi ce vrei.

delei de fum gros că-l tai cu cuțitul, întrebările curgeau din toate părțile: ce este munca comunistă și cum vine asta că oamenii sovietici preiau de bună voie, după exemplul Valentinei Gaganova, sectoare înapoiate ale întreprinderilor respective cîștigînd astfel mai puțin.

Așa a început de fapt discuția despre morală. Printre interlocutorii mei, unul — student la teologie, pe nume Kent era mai înverșunat decît toți.

— Ne-ai vorbit de codul moral al constructorilor comunismului cuprins în Programul partidului dv. Nimic de zis, e un cod foarte bun. Dar idealurile noastre morale — idealurile de iubire creștinească pentru aproape — nu-s nici ele mai rele. Porunca noastră

„Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși” e cel mai înalt și desăvîrșit cod moral. Noi învățăm asta de mici și știm să-i iubim pe oameni.

Acum, în goana expresului care mă ducea spre Apus, grozav aș fi vrut să aud ce-ar fi putut spune infocatul teolog Kent despre bătrînul de 30 de ani din Baltimore. Și parcă continuînd povestea tristă a acestuia, soarta m-a pus față în față cu trei fetițe care călătoreau în compartimentul vecin.

Cît costă fericirea?

Peggy, Ann și Barbara — păreau să aibă cam 11—12 ani — erau confundate într-un

joc curios și nu luau în seamă nici pe pasageri, nici cîmpia fermecătoare care se întindea dincolo de fereștrele trenului. Peggy și Ann aruncau cu pasiune niște zaruri și în funcție de numărul de puncte mișcau fisele pe o tablă vopsită — strident. Din compartiment se auzeau cuvinte totalmente nepotrivite cu jocul lor de copii: fermă, boss, criză, Hollywood...

— Cum se cheamă jocul vostru? — le-am întrebat intrigat de expresiile auzite.

Ann, cîrnă, cu codițe nostime s-a întrerupt din studierea unor combinații absolute de neînțeles pentru mine.

— Se cheamă „Cariera”. Se vede că nu sînteți american, că nu cunoașteți jocul. — În privirea ei am prins un licăr de dispreț. — Vi-l explicăm îndată.

Și a început să-l lămurească pe străinul greu de cap asupra regulilor acestui „minunat” joc american.

— Eu cu Peggy aruncăm zarurile și înaintăm mereu. Barbara e bancherul. Dînsa ne plătește bani. La sfîrșitul jocului eu trebuie să am 40 de puncte, adică 40.000 de dolari. Pe lângă acești dolari trebuie să mai cîștig cu zece puncte fericire personală și cu alte zece — glorie. Căci așa se asigură succesul în viață.

— Și cum jucați?

— Priviți: pătrățelele astea numero-tate sînt drumul meu în viață. Să zi-

cem că am ajuns în pătrățelul cu numărul 47. Asta îmi dă posibilitatea să intru în afaceri. Dar fiindcă n-am experiență trebuie să plătesc stăpînului 500 de dolari — dacă am bani — și el mă angajează.

Atunci a intervenit în discuție Peggy.

— Dar dacă nu-ți merge bine, ni-merești la fermă — pătrățelul 18. Agricultură nu aduce bani. De multe ori, fermierii se ruinează. Uite, numai pătrățelul ăsta e foarte rentabil în agricultură. „Recoltă proastă la vecinul dumneavoastră și îi cumpărați întreaga gospodărie”.

— Dar cei mai mulți dolari îi cîștigi cu minele de uraniu — a subliniat competent „bancherul” Barbara. Priviți pătrățul 65.

Intr-adevăr, de la pătrățelul cu numărul 65 pornea o ramificație la capătul căreia era înfățișată o explozie atomică.

— E foarte rentabil să extragi uraniu — continuă Barbara — Din el se fac bombe atomice iar astea aduc mulți, mulți bani.

— Da, dar bombele omoară oamenii, Barbara. Nu-i moral.

— Totuși e foarte rentabil. Doar n-am să arunc bombele cu mina mea. Și ca să scapi prilejul de a cîștiga e moral?

Spusese toate acestea cu o înșăimîntătoare seriozitate: cum poate un om matur să nu înțeleagă că tot ce aduce bani e „moral”? „Doar n-am să arunc bombele cu mina mea”. Asta la 12 ani!

— Acuma noi jucăm iar dumneavoastră vă uitați — a propus Peggy.

Jocul a început. Fetele înaintau repede pe drumul vieții. Lui Peggy treburile îi mergeau prost. Chiar de la început a nimerit la spital și conform regulilor a trebuit să plătească din fondul ei 200 de dolari. Apoi nu știu de ce n-a plăcut stăpînului și acesta „a exclus-o” din afacere. Toate încercările ei se soldau cu un eșec. Dar în cele din urmă fericirea i-a zîmbit. Zarurile au dus-o la punctul unde a întîlnit un tînr frumos și cu perspective promițtoare în viață. Tînrul s-a îndrăgostit de dînsa. Conform regulilor asta i-a adus deodată foarte multă fericire. Și atunci fata a propus Annei:

— Eu am fericire de prisos, iar tu — mulți dolari. Pot să-ți vînd surplusul meu de fericire.

— Cît ceri?

— Două sute de dolari.

Ann i-a înmînat îndată două hîrtii albe, fiecare reprezentînd 100 de dolari. Și cum s-a văzut stăpîna talonașelor care însemnau fericirea, a izbucnit în ris.

— Ești proastă, Peggy. Eram gata să dau pe fericirea ta și 500 de dolari. Am făcut o afacere bună.

— Atunci dă-mi imediat înapoi fericirea mea — i-a strigat Peggy. — E necinstit.

— Ba-i foarte cinstit. Ce vină am eu dacă tu ești proastă și nu știi să te descurci în viață? Ce, crezi că dacă-mi ești prietenă am să te ajut în dauna mea?

Peggy a început să plîngă.

Așa s-a terminat jocul acesta de copii născocit de cei mari. Joc care copiază sălbatica lume a celor maturi din America de azi, joc care-i învață pe copii să prețuiască banul mai mult decît orice pe lume.

Nikolai Lukanin

...și un altul spre apus

Armata am făcut-o împreună, în Pacific, și tot împreună am venit la Bratsk. Încă din tren Vaska ne-a propus:

— Fraților, de-acum ne așteaptă viața pașnică. Treburi sînt berechet și de aceea hai-deși, la-nceput, să nu ne ținem de fete! Tolik, Feodor, de acord?

— De acord — a răspuns Tolik oftînd.

Eu n-am spus nimic.

Am adus cu noi un pick-up cu plăci. Cincisprezece discuri negre, lucitoare, cu cîntece despre mare. Seara, cînd băieții din alte camere o ascultau pe Șuljenko care cînta: „Cît ești de frumoasă, fată cu ochi cenușii...” și altele de același soi, noi puneam, cu toată puterea, plăcile noasire cu cîntece despre mare. Erau mai multe: „Valuri furtunoase se lovesc de mal”, „Cel născut lângă mare” și una microsion, în italianește. Un tenor, acompaniat la gitară, repeta într-una Amore! Amore! Iar în alt cîntec — Belamore!

Lunganul de Vaska, de obicei foarte neastîmpărat, asculta fără să sufle o vorbă și spunea:

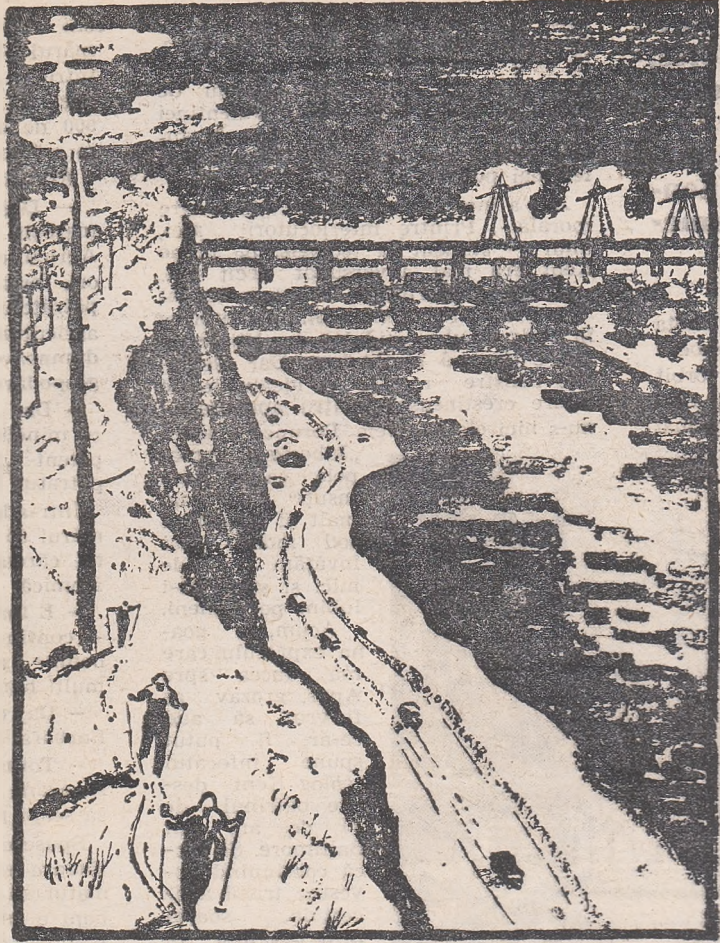
— Ce ochi, care dragoste, marea asta!...

Tolik nu se amesteca în discuțiile noastre. Și eu, și Vaska, îl bănuiam de mult că iubește în taină. Față de tipul ăsta flegmatici trebuie să fii totdeauna cu ochii în patru... Uneori ne duceam la seratele de la colțul roșu al căminului nr. 3. Ne dăchisem cu ghete, pantalonii de stofă, iar Vaska — adăuga și șapca. Socoteam că e grozav de șic să străbați Bratskul așa, de parcă atunci debarcasem de pe vapor, avînd aerul că nu băgăm în seamă gerul de 40 de grade. Și iată că fetele de la al „treilea” ne-au invitat să petrecem împreună Anul Nou.

Acolo, bănuielele noastre s-au adeverit. Tolik a dansat toată seara cu o fată, fără să mai bage pe cineva în seamă. Iar pînă la urmă, a dispărut undeva de parcă l-a înghițit pămîntul.

— E clar. Copilul învață să umble, mormăi Vaska și adăuga: — O știu, e frumoasa de la camera 10. Mă duc după el să-i dau o lecție!

Și dispăru. I-am dat lui Vaska o oră pentru „lecție”, dar cînd am văzut că nu se mai întoarce m-am dus și eu

Seară pe Angara (Hidrocentrala Bratsk)

Desen de I. Țișevski

A. PRISTAVKIN:

Cîntece despre mare

Schiță

spre camera 10. Acolo stăteau trei fete. Lîngă una se afla Tolea, lîngă alta — Vaska. A treia, o fată măruntă și cu o figură interesantă, m-a poștit veselă:

— Stai jos, la masa noastră!

— Ei, cine învață să umble? — I-am întrebat pe Vaska.

M-am întors la cămin și m-am culcat. Intr-un tîrziu, am auzit cînd s-a întors Tolik și a început să pună plăcile. Cîntecele noastre despre mare: „Amore... Amore!” Tolik asculta și, nu știu de ce, ridea. Apoi s-a întors și Vas-

ka. Tolik i-a șoptit nu știu ce și în clipa aceea amîndoi au început să ridă de se auzea în tot căminul. M-am ridicat din pat.

— Ha-ha-ha! — se auzea risul lui Vaska.

„Amore... Amore” — cînta cu glas răsunător tenorul.

— De ce zberiași?

— m-am răstit la ei.

Tolik arătă spre pick-up și-mi spuse:

— Ce zici, cîntă marea?

— Da, ei și?

— Sîntem niște proști — izbucni Tolik. Fetele mi-au spus că, în italiană, „Amore” înseamnă iubire.

„Amore” — cînta tenorul care ne jucase festa. Dar fețele băieților arătau de parcă el cînta marea!

În romînește de

A. VLAD

¹⁾ În rusește marea = more.

Cărți propuse pentru Premiul „LENIN” — 1962

V. KATAEV —

„Valurile Mării Negre”

Cititorii din țara noastră își mai aduc aminte, desigur, de eroii romanului „O pinză în depărtare” — Gavrik și Petea. Cu această carte, Kataev s-a impus dintru început ca unul dintre scriitorii de

frunte ai literaturii socialiste și ca un sensibil poet al mării. „O pinză în depărtare” este prima carte din tetralogia ce poartă titlul generic de „Valurile Mării Negre”, propusă pentru Premiul „Lenin” pe 1962. Celelalte trei cărți sînt: „Un cătun în stepă”, „Vînt de iarnă” și „Catacombele” (care a văzut lumina tiparului, în traducere romînească, sub titlul „Pentru puterea sovietelor”). Este interesantă și geneza tetralogiei. După primul volum — „O pinză în depărtare”, Kataev a scris ultimul, „Catacombele”, în care destinul eroilor din primul roman, bolîndu-se peste vremuri, se împlinește în cursul Marei Război pentru Apărarea Patriei. De abia mai tîrziu, cu romanele „Un cătun în stepă” și „Vînt de iarnă”, scriitorul a împlinit biografia personajelor sale, înfățișîndu-le existența înainte de Revoluție, în timpul Revoluției și în perioada războiului civil.

Petea și Gavrik evoluează de-a lungul tetralogiei ca demni reprezentanți ai generației născute în Revoluția din Octombrie și în ultimele ei pagini și găsim acționînd la catacombele Odesei împotriva ocupanților fasciști.

Alături de eroii binecunoscuți nouă, facem îndeaproape cunoștință cu alții, printre care și cu profesorul Bacei. Evoluția lui, de la o atitudine apolitică manifestă și pînă la adeziunea față de cauza Revoluției este de asemenea pe larg înfățișată și, după cum afirmă criticul Felix Kuznețov, „constituie poate latura cea mai puternică a tetralogiei”.

Poetul Nikolai Aseev face parte din vechea generație de scriitori sovietici. A debutat sub semnul simbolismului, în 1913, dar întîlnirea cu Maiakovski a avut o puternică înfrîurire asupra creației sale, evidente chiar în volumele de poezie care-i apar înainte de Revoluție: „Flautul de noapte” (1914), „Oxana” (1916) și altele.

N. AŞEEV — „Acord”

Printre poemele de după Revoluție cităm: „Cej 26”, închinat comisarilor uciși la Baku, „Semion Proskakov”, despre un muncitor-erou al războiului civil, ciclul de „Versuri italiene”. Pentru poemul consacrat lui Maiakovski a fost distins, în 1941, cu Premiul „Stalin”. În creația sa se află înscrise la loc de frunte lupta poporului sovietic împotriva hitlerismului, precum și activitatea pe fronturile construcției pașnice.

Volumul „Acord”, care a fost propus pentru Premiul „Lenin” din 1962, cuprinde, printre altele, poemele „Salcia”, „Vizită”, „Miere și iad”, „Kutuzov”. Ele se plasează pe o largă arie de sentimente și idei, de la cîntecul de dragoste și pînă la versurile consacrate evenimentelor contemporane.

În poemul „Sneghirii” (Zănele zăpezii) sentimentul de dragoste față de natură se convertește într-un sentiment de amiciție față de oameni. Același lucru se întîmplă în ciclul „Versuri simple”, unde cîntul de iubire cuprinde, într-o singură răsufărare, și destinul umanității.

Fantezia poetului nu ocolește nicidecum realitatea imediată, faptul cotidian. Multe dintre versurile lui Aseev sînt străbătute de un profund patos cetățenesc, de acordurile luptei pentru cucerirea Cosmosului etc.

În sfîrșit, trebuie să amintim că Aseev este poetul care la întrebarea: „Ce limbă cunoașteți?” a răspuns: „Foarte bine, rusa”. Și, într-adevăr, versul lui Aseev, viguros, bine ritmat, proaspăt este, în același timp, plin de autentică muzicalitate.

I. S.

SALT SPRE MATURITATE ...

(Elighi Stavski — „Totul de abia începe”)

Autorul romanului „Totul de abia începe” este un reprezentant al „generației anilor 60”, cum este numită în U.R.S.S. pleiada celor mai tineri dintre scriitorii sovietici, pentru care viața de astăzi, sub aspectele ei cotidiene, este sursa principală de inspirație.

Intr-adevăr, eposul romanului se organizează pe firul unor întîmplări din realitatea imediată, înscrise zilnic în paginile ziarelor de mare tiraj, și se desfășoară într-un cadru la fel de bine cunoscut: adunarea de producție, reuniunea tovărășească, strada, căminul uzinei, cinematograful, parcul și scuarurile Leningradului școala serală, restaurantul, brigada de ajutorare a colhozului din preajma orașului, oficiul de plasare, gara etc. Preocupările eroilor sînt comune milioanelor de oameni sovietici și se înscriu pe deplin în aria de probleme a epocii de construire a comunismului: grija sporită pentru problemele producției, în condițiile reducerii zilei de lucru; necesitatea perfecționării și însușirii de noi cunoștințe tehnico-stiințifice: participarea activă la viața colectivității; respectarea unor norme etice superioare. Scriitorul integrează toate aceste elemente ale cotidianului în țesătura artistică intimă a romanului. Mai mult decît atât, ele sînt chiar firele din care se alcătuieste această țesătură, urzite în chipul cel mai firesc. Sîntem obișnuți să spunem, în cel mai fericit caz, atunci cînd este vorba de ședință de producție întîlnită în paginile unui roman că „autorul a știut să evite tratarea schematică” sau ceva în genul ăsta. De data

aceasta, ședința de producție și preambularea îndrăgostiților pe cheirile Nevei apar la fel de firești și fac parte din același întreg.

Personajele romanului par a fi culesse de-a dreptul de pe Nevski Prospekt. Ele reprezintă toate, în ipostaze diferite, „omul de pe stradă” și circula pe parcursul acțiunii cu aceeași dezinvoltură ca și pe marile bulevarde. Așa ni se înfățișează muncitorul mai vîrstnic Alexei Ivanovici, tînăra muncitoare Niura, studenta Ira, secretarul organizației de Comsomol Vaska Blohin, tinerii muncitori Sașa Kocin și Lișka Makarov — eroii principali ai romanului. Problematika lui Sașa este simplă, dacă ne referim la termenii ei fundamentali. Este problematica unui tînăr care e pe cale să părăsească definitiv fabuloasa vîrstă a adolescenței, ciocnînd cu insistență la porțile maturității. Sașa, asemeni oricărui adolescent, este foarte grăbit să devină „bărbat”, solicitîndu-și sieși și celorlalți din jur recunoașterea neîntîrziată a noii calități. Dar la 20 de ani mai stăruie ecourile perioadei anterioare. Viața intelectuală și sufletească a tînărului se resimte încă de fierii adolescenței. Hotărîrile lui Sașa, prin care ține să-și dovedească „independența” față de cei din jur, sînt smulse cu aceeași mișcare precipitată caracteristică vîrstei și de aceea generează mici și mari conflicte, de asemenea caracteristice vîrstei. Sașa trăiește încă numeroase momente de aprigă încordare total disproporționate cu motivele care le provoacă, ca și oricare alt adolescent.

Dar în aceeași vreme nu trebuie să uităm că tocmai acum tînărul trebuie să aleagă drumul de viitor și că, indiferent de coeficientul lucidității care se află la temelia actelor sale, alegerea nu este mai puțin hotărîtoare.

În cazul nostru, Sașa Kocin trebuie să aleagă între Niura și Ira. Nu e vorba doar de împlinirea unui sentiment. Ira îl introduce într-un mediu nou, într-un mediu de intelectuali cu preocupări, obiceiuri și cerințe oarecum deosebite de acelea existente în colectivul de muncitori ai uzinei. E o atmosferă în care tînărul se cufundă cu plăcere pînă la un punct, dar nu și fără o anumită crispare, menită să-i diminueze adevărata lui valoare. Cele citeva luni în care Sașa este nevoit să penduleze între colectivul uzinei și ambianța din casa Irei adaugă un nou șir de peripeții existenței, și așa zburciimate, a tînărului care a pășit de pe ultima treaptă a adolescenței și caută cu infrigurare prima treaptă a maturității. Pînă la urmă, calitățile înnăscute și educația muncitorească a lui Sașa triumfă, fără ca prin aceasta raporturile cu Ira să fie, în vreun fel, alterate.

Scriitorul și-a creat eroii și acțiunea utilizînd cu predilecție și cu o îndemînare mai mult decît matură, ceea ce am numi noi mijloacele artistice ale prozei de „creație”. Sașa acționează

permanent. Fiecare dintre mișcările sale psihice se transformă instantaneu într-un gest, într-un act, în acțiune. Faptele, mari sau mărunte, se acumulează într-o cadență excepțional de rapidă. Mînuind cu abilitate posibilitățile romanului de „creație”, Elighi Stavski obține un dublu succes. Pe de o parte, el realizează, într-un grad înalt starea de febrilitate, de efervescență explozivă a tînărului la vîrsta de 20 de ani, iar pe de altă parte captează, în acest chip, însăși trepidația și ritmul tulburător al vieții sovietice, în epoca actuală de construire a comunismului.

În sfîrșit, romanul lui Stavski este o contribuție la înlăturarea prejudecății că „literatura de creație” este săracă în sugestii și nu realizează atmosfera locului sau a evenimentelor. Că sugestia este apanajul exclusiv al perioadelor de largă și cuprinzătoare analiză, în care gîndul și poezia, de un anumit chip, se reunesc într-o inefabilă înbrățișare. Stavski sugerează cu proza sa de „creație” cele mai multe dintre ipostazele vîrstei de 20 de ani și construiește un subtext bogat în idei și sentimente. Toate acestea la un loc ne conduc spre performanța remarcabilă a scriitorului: încercarea reușită de a crea o monografie, a unei stări de spirit, folosînd mijloacele romanului de „creație” printr-o selecționare adevărat artistică a faptelor și printr-o „punere în pagină” corespunzătoare.

Ar mai fi fost multe de spus despre substanța romanului și despre arta scriitorului. Sperăm că prilejul ni se va ivi atunci cînd cartea va apare în limba romînă.

Paul Granea

Un film neobisnuit „Omul-amfibie”

Zilele acestea, la cinematograful „Rossia” din Moscova a avut loc premiera unui film de mare succes: „Omul-amfibie”. Este o producție „Lenfilm”, inspirată de romanul lui A. Beliaev, una dintre cele mai interesante opere din literatura științifico-fantastică sovietică. Regia este semnată de G. Kazanski și V. Cebotariov.

Omul-amfibie este creația unui mare chirurg, Salvator, care locuiește într-un port dintr-o țară meridională. În primii ani ai copilăriei, unicul fiu al medicului se îmbolnăvește grav de plămâni. Ca să-l salveze de la moarte, chirurgul îi grefează branhiile unui rechin tânăr. În felul acesta, organismul băiatului se adaptează și pentru viața acvatică.

Trec anii și medicul se izolează tot mai mult de lumea inconjurătoare, trăind în vila lui împrejmuită cu un gard înalt. Nemulțumit de nedreptatea ce domenește în jur, el începe să se gândească la posibilitatea creării unor oameni-amfibii care să poată trăi în adâncul oceanului, să-i poată explora și exploata bogățiile, secotind că în felul acesta ar putea asigura oamenilor libertatea, fericirea.

Salvator va trebui să străbată un drum foarte greu pînă cînd va înțelege că adevărata fericire a omului nu poate fi dobîndită prin izolarea de realitate, ci prin luptă.

El nu poate dărui fericirea nici propriului său fiu, care-i va reproșa într-o zi că salvîndu-i viața l-a izolat de semenii săi, care-l numesc „diavolul mării”.

Lucrînd la ecranizarea romanului, scenariștii și-au propus să transmită spectatorilor întreaga savoare a povestirii și bogăția ideilor cărții și în același timp să trezească interesul publicului pentru lumea mirifică, de o infinită bogăție a oceanului.

Echipa de filmare a trebuit să rezolve probleme tehnice complicate. Multe episoade au fost turnate prin procedee noi, în mare parte nemaiîntîlnite încă în cinematografia mondială.

Imaginați-vă un platau de filmare în care totul se petrece ca de obicei — electricienii manevrează reflectoarele, operatorul semnalizează neobosit prin gesturi, machiorii aruncă o ultimă privire asupra grimei actorilor — dar toate acestea la... zece metri sub apă!

Cea mai mare parte a secvențelor a fost realizată în adîncul Golfului Albastru din Marea Neagră. Operatorii, mașiniștii, regișorul, au lucrat sub apă în costume de scafandri, cu nelipsitele tuburi de oxigen. Pentru actori, filmarea a fost însă și mai dificilă. La un semn al operatorului, un scafandru se apropia de interpreții și le scotea măștile cu tuburi de oxigen. În clipa următoare aparatul intra în acțiune iar timp de 30—40 de secunde actorii jucau o scenă ca și cum s-ar fi aflat în condiții normale, pe platau de filmare. Se înțelege, pauzele erau foarte dese, pentru a îngădui interpreților să se odihnească și mai ales... să respire normal. Întreaga echipă petrecea multă vreme sub apă, deoarece scufundarea ar fi necesitat timp și ar fi tulburat apa, ceea ce ar fi adus mari prejudicii clarității imaginii.

Filmul a necesitat un antrenament îndelungat. Operatorii au trebuit să se familiarizeze cu tehnica luării de vederi sub apă, a fost nevoie să se confecționeze boxe speciale pentru aparatul de filmare și pentru reflectoare. Protagonisții au trebuit să devină adevărați înotători subacvatici. Actrița Anastasia Vertinskaia (interpretă fetei iubite de omul-amfibie) care înainte nu știa deloc să înoate, se arunca apoi de pe bordul unei gocelete și rămînea ore întregi sub apă.

Pentru scena luptei lui Ihtiandru (omul-amfibie) cu un rechin, a fost confecționat un rechin din cauciuc în care a fost introdus un om echipat în scafandru și acest pește ciudat a fost lansat în mare.

Actorul Vladimir Korenev (Ihtiandru) are un rol extrem de dificil, cu toate că în cele mai grele scene este dublat de un sportiv, campion de înot subacvatic. În unele secvențe, Korenev are ca parteneri patru delfini, dresați anume pentru acest film. Actorul execută de asemenea un salt foarte primejdios de pe o stîncă înaltă, de unde se aruncă îmbrăcat în costum de stradă, cu pălărie și cu miștile în cătușe. E drept, cătușele sînt prinse foarte slab, astfel încît le poate scutura îndată ce ajunge în apă, pentru a putea înota. În alte roluri apar actorii Nikolai Simonov de la teatrul „Pușkin” din Leningrad (chirurgul Salvator), Vladlen Davidov (ziaristul Olsen), Mihail Kozakov (bogătaşul Zurita).

Scenă din „Pace noului venit” care va rula în curînd pe ecranele noastre

Prima coproducție sovieto-italiană

Titlul filmului n-a fost încă stabilit. Scenariul este scris de dramaturgul italian Ennio di Concini, regișorul Giuseppe de Santis și scriitorul sovietic S. S. Smirnov. În momentul de față, de Santis se află la Moscova unde au început pregătirile preliminare filmării. Împreună cu scenaristul S. S. Smirnov, regișorul italian a acordat un interviu unui reporter de la „Literaturnaja gazeta”. Publicăm mai jos fragmente din acest interviu.

— Cum s-a născut ideea coproducției?

G. de SANTIS: În ce mă privește, visam de mult la o asemenea colaborare. Nu găsisem însă un subiect potrivit. Trebuia aflat un material care să intereseze deopotrivă pe italieni și pe sovietici. În cele din urmă am descoperit subiectul dorit. Am cercetat multe documente legate de cel de al doilea război mondial și în special cele cu privire la comportarea soldaților italieni pe frontul de răsărit. Aici s-a petrecut marea cotitură psihologică a soldaților italieni.

Se înțelege că acest gen de film ne obligă să respectăm faptele istorice, și noi răspundem cu strictețe acestei cerințe: toate

întîmplările pe care ne-am propus să le relatăm s-au petrecut în realitate; eroii diverselor episoade nu sînt rodul imaginației, ei au existat într-adevăr. Noi le-am schimbat numai numele.

— Filmul urmărește un singur subiect?

G. de SANTIS: De fapt, filmul e alcătuit din patru părți, din patru episoade. Acțiunea se petrece între 1939 și 1943. Un interval de timp destul de scurt, în cursul căruia s-au petrecut însă multe evenimente începînd cu agresiunea Italiei în Albania și sfîrșind cu ieșirea armatei italiene din război, la 8 septembrie 1943. Episoadele filmului urmăresc succesiunea faptelor istorice.

— Cine sînt eroii?

G. de SANTIS: Fiecare episod își are eroii săi. Evident, oameni foarte diferiți. De pildă, în episodul din Albania personajul principal este un fascist, un căpitan din „garda neagră” a lui Mussolini. În trăsăturile

lui de caracter am căutat să înfățișăm esența aventuristă a fascismului italian.

În episodul care se petrece în Uniunea Sovietică eroul este Libero Gabrielli, un tânăr muncitor cu concepții oarecum anarhiste. Contactul cu oamenii sovietici produce o mare transformare în psihologia acestui personaj.

În episodul din Polonia, asistăm la întîmplări care reliefează aceleași transformări psihologice. Un locotenent italian, protagonistul acestui capitol, contribuie la salvarea unei fete poloneze învinuită de a fi săvîrșit un atentat asupra unui ofițer german.

Întîmplările din episodul consacrat Jugoslaviei, demonstrează apariția embrionului viitoarei Rezistențe italiene.

Filmul nostru nu este ceea ce se numește o operă neutră. El cheamă la luptă activă pentru pace.

— Cum va fi rezolvată latura practică a turnării filmului?

S. S. SMIRNOV: Filmul va fi realizat de tînăra, dar de pe acum cunoscută firmă italiană „Galatea”, cu participarea studioului „Mosfilm”. Scenariul literar a și fost terminat. În curînd filmul va intra în etapa alegerii actorilor. Din distribuție vor face parte actori italieni și sovietici. Filmarea va începe peste cîteva luni. Se va turna în Ucraina, în ținutul Donului și probabil în Caucaz.

În ce roluri le vom vedea?

NADIA RUMIANȚEVA: Este partenera lui Nikolai Ribnikov în „Fetele”. De astă dată se numește Tosea și e o fată înmăsoasă și poznașă. Așa cum a mărturisit autorul scenariului, B. Bednii, „personajul Tosea a fost creat anume pentru tînăra actriță care a deținut rolul principal și în filmul anterior al lui Ciuliukin, „Ștregarii”.

LIUDMILA KASATKINA: Filmele „Îmblînzitoarea de tigri”

și „Piine și trandafiri” au făcut cunoscute spectatorilor noștri talentul, grația și spontaneitatea actriței Liudmila Kasatkina. Noul ei rol este Katarina din filmul „Femeia îndărătnică”, o adaptare pentru ecran a spectacolului Teatrului central al Armatei sovietice cu faimoasa comedie a lui Shakespeare.

ARIADNA ȘENGHELAIA: Tînăra ingineră Lena din filmul „Te iubesc, viață” a făcut cunoscut spectatorilor o nouă latură a talentului multilateral al actriței Ariadna Șenghelaia. În 1962, actrița va apărea în două filme. Primul, „Pe malul riului Inguri” este o producție a studioului „Gruzia-film” din Tbilisi, în care Ariadna Șenghelaia intruchipează eroina unei povești romantice, petrecute într-un sat din munții Caucaz. În al doilea film, „Rațiunea demenților”, o nouă creație a regișorului Grigori Roșal, tînăra actriță apare într-un rol de mai mică întindere alături de Boris Livanov și Irina Skobțeva.

TATIANA BESTAEVA: Protagonista comediei muzicale „Marinarul îndrăgostit” a revenit pe ecran cu prilejul turnării unor scurt metraje din ciclul intitulat „Almanah de comedii cinematografice” Mary, personajul interpretat de ea în scurt metrajul „Străinii”, este o fată superficială, preocupată numai de dans și de toalete extravagante.

Reflector

La Festivalurile internaționale de la Veneția, Paris, San Francisco și Acapulco (Mexic) a fost prezentat și filmul sovietic „Cer senin”, deținătorul Marelui Premiu al Festivalului — 1961 de la Moscova. Cu prilejul Festivalului de la Acapulco, interpreta principală a „Cerului senin” — Nina Drobîșeva a fost proclamată „Regina radioului și televiziunii”. În această calitate, actrița sovietică a primit din partea Societății mexicane de radioteleviziune tradițională „Coroană de zăpadă”.

Peste 60 de filme din 15 țări au concurat la cel de al doilea Festival internațional al filmului pentru televiziune organizat în principatul Monaco. Juriul Festivalului a întrustat cunoscuți dramaturgi, regișori, muzicieni, ca și o seamă de conducători ai centrelor de televiziune din diferite țări Premiul pentru cel mai bun program dramatic a fost acordat filmului sovietic „Vulpea și strugurii”, iar premiul pentru cea mai bună interpretare feminină — actriței sovietice Liudmila Kasatkina. Așa cum a declarat academicianul francez Marcel Achard, președintele juriului, o adevărată senzație a constituit-o filmul în culori „În lumea dansului” realizat de televiziunea sovietică cu concursul cunoscutului dansator Mahmud Esambaev și prezentat în afara competiției.

La Osaka (Japonia) rulează de cîteva timp filmul sovietic „Povestea anilor inflăcărâți”, distins la ultimul Festival cinematografic internațional de la Cannes „Pentru cea mai bună regie”. Filmul se bucură de o entuziastă primire din partea publicului japonez.

La Moscova:

Expoziția „Construcția și arhitectura în R.P.R.”

Recent, la Casa arhitecților din Moscova, Asociația de prietenie sovieto-română a amenajat o expoziție — trimisă de A.R.L.U.S. — consacrată arhitecturii și construcțiilor din țara noastră.

Din succesiunea panourilor vizitatorul își poate alcătui o imagine concludentă despre volumul construcțiilor și despre stilul arhitectonic din R.P. Română. El poate cunoaște amploarea activității desfășurate în construcția de locuințe, poate căpăta o idee despre marile și frumoasele cartiere muncitorești din Brașov și Valea Jiului, Humedoara, Reșița și Onești sau Vatra Luminoasă, Ferentari, Steaua, Floreasca, bulevardul Muncii din Capitală — minunate rezultate ale grijii Partidului și ale muncii neprecupețite a talentatului nostru popor. După cum își poate da seama de marele efort de modernizare și sistematizare a litoralului Mării Negre, care s-a transformat ca peste noapte, de școlile, institutele, grădinițele de copii, spitalele, teatrele, cinematografele și sălile de sport construite pe tot cuprinsul țării.

În fața panourilor expoziției poți întâlni acum mulți vizitatori, în mare parte specialiști — arhitecți, ingineri constructori — care privesc totul cu vădit interes și plăcere.

Cunoaștem realizările și planurile de viitor ale constructorilor și arhitecților români — ne-a declarat tov. A. V. Iuganov, șeful cabinetului de arhitectură de pe lângă Casa arhitecților din Moscova, fără să ridice privirea de pe panoul care reprezintă complexul sălii Palatului. Urmărim cu mult interes realizările colegilor români și ne bucurăm împreună cu ei de fiecare nou succes. Avem legături strinse de colaborare. Casa arhitecților primește deseori vizite ale arhitecților români care întreprind călătorii în U.R.S.S. Avem atunci schimburi de păreri și discuții creatoare. Vedeți dv., arhitectul trebuie să împletească în chipul cel mai armonios frumosul, economicul și cerințele de confort ale celor ce vor folosi munca noastră. În plus, trebuie asigurat și un ritm foarte viu al lucrărilor.

Colegii români sînt la înălțime în privința ritmului construcțiilor — ne-a spus arhitecta A. K. Kabanova. Puține colective de constructori se pot mândri cu asemenea rezultate ca realizarea într-un termen atât de scurt a sălii Palatului R.P. Romine realizată în circa 10 luni de zile.

Sau panoul acela cu care începe rîndul doi — a intervenit în discuție un alt vizitator care urmărise convorbirea noastră.

Panoul oglindește ritmul de construcție a unui bloc cu 10 etaje, folosind elemente prefabricate:

La 28 septembrie — etajul 1.

La 30 septembrie — etajul 3.

La 1 octombrie — etajul 4.

La 6 octombrie — etajul 9.

La 7 octombrie — etajul 10.

— La început — ne-a explicat interlocutorul — credeam că cifrele arată săptămîni de lucru. Cercetîndu-le

Aspect din sala expoziției.

mai de aproape m-am convins, însă, că-i vorba de zile. În 11 zile, un bloc cu 10 etaje! Bravo români!, nu și-a putut reține exclamația vecinul meu.

Un mare interes stîrnesc construcțiile de pe litoralul Mării Negre — a continuat tov. Iuganov, reluînd firul întrerupt. Cred că nu exagerez cînd afirm că romînilor li s-a dus departe vestea pentru realizările de pe litoral. Ziarele noastre publică deseori articole despre aceste construcții. Mulți constructori și arhitecți sovietici au vizitat țara dv. Așa se și explică de ce cum intră în sală mulți vizitatori se îndreaptă direct spre aceste panouri.

Constructorii și arhitecții sovietici sînt vital interesați să studieze această problemă, intrucît în fața lor stau acum sarcini extrem de urgente. În U.R.S.S. începe construirea masivă de case de odihnă și chiar de stațiuni complete pe diferitele litorale ale mării U.R.S.S., în apropierea lacurilor pitorești și pe malul fluviilor și riurilor mai mari.

Ne-am adresat și unui alt oaspete al expoziției, academicianul N. V. Baranov, membru în Consiliul de conducere al Asociației de prietenie sovieto-romine:

Arhitectura și construcțiile din R.P.R. au atins un asemenea nivel, atît în privința ritmului de realizare cît și în realizarea unui stil propriu, încît aveți ce împărtăși prietenilor din alte țări. Stațiunea Mamaia poate concura pe drept cuvînt la titlul de cel mai frumos litoral, atît prin amploarea construcțiilor cît și prin compoziția ei extrem de armonioasă.

Este justificată deci dorința leningrădenilor și kievlenilor de a li se trimite și lor această expoziție, lucru care se va realiza probabil în următoarele săptămîni.

Ing. Gheorghe Colț

Moscova, ianuarie 1962.

A.R.L.U.S.

In regiunea Banat

În prima lună a noului an Consiliul regional A.R.L.U.S. - Banat a inițiat o bogată activitate culturală la Casa prieteniei din capitala regiunii și în mai multe orașe și centre raionale.

Printre acțiunile desfășurate în acest răstimp trebuie amintite în primul rînd conferințele „Construcția comunismului și bunăstarea poporului”, prezentată de procurorul N. Nazarie, „Busola istoriei arată spre

comunism”, ținută de tov. M. Pirlog, decanul Institutului pedagogic de trei ani din Timișoara, „Realizările medicinei sovietice în domeniul oftalmologiei” — expunere făcută de prof. dr. N. Zolog, cronică evenimentelor internaționale făcută de ziaristul V. Lazăr ș.a.

De asemeni au avut loc mai multe manifestări pentru copii: „Dimineți de basme”, urmate de proiecții de filme de desene animate, „Dimineți de filme și desene animate pentru copii”, un concurs Cine știe cîștigă cu tema: „Drumeți prin Cosmos”.

Tot în această perioadă a fost organizat și un recital de liederuri și arii din operele compozitorilor ruși și sovietici la care și-au dat concursul Elena Botez, M. Grebenișan, M. Gligor, soliști ai Teatrului de Operă din localitate. Cu mult interes a fost urmărit și Jurnalul vorbiți care a cuprins relatări despre Palatul Congreselor de la Moscova și despre cursa fără precedent cu spărgătorul de gheață atomic „V. I. Lenin”.

Pentru comisiile A.R.L.U.S. fruntașe au fost organizate prezentări și proiecții de filme artistice.

O altă formă de activitate folosită de Consiliul regional sînt expozițiile care oglesc succesele constructorilor comunismului. Au fost confecționate pînă acum 50 de expoziții — expuse în centrele raionale, centrele muncitorești, stațiunile balneo-climatice, în marile întreprinderi, în școli și instituții. Expozițiile sînt intitulate: „După terminarea zilei de lucru”, „Dubna — orașul fizicii nucleare”, „Ivanovo — orașul textiliștilor”, „Tinărul oraș al metalurgiei Nijni-Tașghil”, „700.000 km în Cosmos” ș.a.

E. Dascălu
corespondent

SCRISORI din U.R.S.S.

Mă interesează viața din minunata dv. țară

Sînt bibliotecară și mă interesează mult viața din minunata dv. țară. În munca mea imi pot da seama de marele interes pe care-l manifestă cititorii sovietici pentru literatura rominească. Doresc să corespund cu o colegă din R.P.R.

VALENTINA SMIRNOVA,
Leningradskaja obl.,
Viborg, Leningradskoe
șosse 11, kv. 65.

Sînt un filatelist pasionat

Mă pasionează filatelia. Recent am început să colecționez mărci poștale din România. Aș dori să fac schimb cu un colecționar din țara dv.

V. S. ALIONOV,
Moscova V — 93, Do
vostrebovania

Mă adresez studenților

Am 22 de ani și sînt student. Mă interesează teatrul, muzica, literatura și, în special, baletul. Aș dori să aflu cît mai multe lucruri despre viața tineretului romîn. De aceea doresc să corespund cu un coleg.

VIKTOR BAGALEV,
Moscova, I — 254,
Ogorodnii pr.
25/20, kv. 761.

Vă scrie un muncitor

Vă scrie un muncitor din orașul Donejk. În timpul liber colecționez mărci poștale sovietice și din țările de democrație populară. Un loc deosebit îl ocupă mărcile rominești. De aceea aș dori să fac schimb cu un colecționar din țara dv.

VLADIMIR ISAEV,
Donejk — 18, ul.
Stratonavtov 11, kv. 6.

Să stabilim legături

Lucrez la o fabrică de confecții. Acum cîțiva ani am corespondat cu o tinără din România, dar am pierdut legătura cu dînsa. Aș dori să corespund cu o muncitoare dintr-o fabrică de confecții.

VALENTINA KUZMINA,
Altajski krai, Rubțovsk,
ul Polevaia 178.

Doresc să am prieteni în România

Sînt elevă la o școală medie tehnică din orașul Uhta. Aș dori să am prieteni în România.

T. BEZUMOVA,
R.S.S.A. Komi, Uhta, ul.
Zavodskaja 15, kv. 11.

Așteptăm răspuns!

Sîntem un grup de studente de la Institutul pedagogic din orașul Ivanovo care am dori să cunoaștem mai îndeaproape viața de fiecare zi a studenților romîni.

Așteptăm răspuns din partea colegilor noștri din România.

VALENTINA RUMIANTEVA,
Viciuga, pl. Proletarskaja 82.

TATIANA SMIRNOVA,
Kineșma, ul. B — Selțovskaia 19.

TATIANA GORBUNOVA,
Iurievet 2, ploșciadi S.
Razina 14.

Concursul postului de radio Moscova

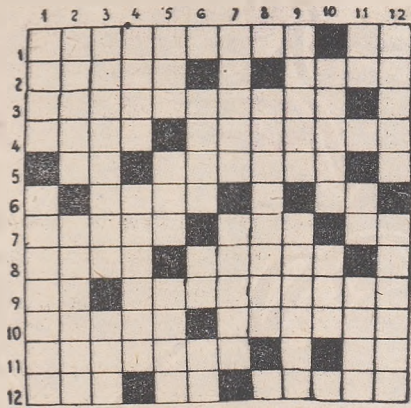
Radio Moscova inițiază un concurs pe tema: „Cine cunoaște mai bine viața Uniunii Sovietice și cele mai importante manifestări ale prieteniei sovieto-romine?”

Concursul cuprinde următoarele întrebări:

1. Care sînt principalele documente adoptate de cel de al XXII-lea Congres al P.C.U.S.?
 2. Ce sarcină economică principală a trasat Programul P.C.U.S. pe apropiată 20 de ani?
 3. De cîte ori se va mări volumul producției industriale a Uniunii Sovietice pînă în anul 1980? Care va fi peste 20 de ani producția anuală de oțel, de energie electrică și de petrol a Uniunii Sovietice?
 4. Ce sarcină principală a pus Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. în fața agriculturii sovietice pe apropiată 20 de ani?
 5. Numiți două manifestări remarcabile din cadrul prieteniei sovieto-romine, care au avut loc în anul 1961.
 6. Cum se numește uzina din Moscova, similară cu una din uzinele din Birlad și care face parte ca membru colectiv din Asociația de Prietenie Sovieto-Română?
 7. Ce întreprindere mare se va construi în anii apropiati în R.P. Română cu ajutorul Uniunii Sovietice?
- Cele mai bune răspunsuri vor fi premiate. Premiul I și II vor fi aparate de radio de diferite tipuri; premiile III — aparate de fotografiat „Zorki”.
- În plus, s-au instituit premii de încurajare: ceasornice de mină și suvenir.

Răspunsurile se primesc pînă la 28 februarie 1962, pe adresa Postul de radio Moscova — Emisiunea în limba română pentru ascultătorii din R.P.R. — cu mențiunea „Pentru concurs”

SIMFONIE ALBĂ

ORIZONTAL: 1) Scriitor clasic rus, autorul piesei „Fata de zăpadă” — În omăt! 2) Nume sub care Iosif și Anghel au publicat poezia „Omul de zăpadă” — Culoare 3) Autorul versurilor: „Din văzduh cumplita iarnă cerne norii de zăpadă, / Lungi troiene călătoare adunate-n cer grămadă” („Iarna”) 4) Lecții (pl.) — La doi ani (pl.) 5) Ba — Făurar 6) Linda... — poezie de Vasile Alecsandri — Dinsa 7) La mulți ani! (pl.) — Interjecție — În ninsoare 8) A se face mai lat — Bună ziua! 9) Cirilică — A com-

pus cîntecul „E bine cînd cad fulgi de zăpadă” 10) De ris — Poet sovietic, autorul poeziilor „Pe-nția zăpadă pășesc în neștiire”, „Vinturi, vinturi, pline de zăpadă”, „Ceață, vînt, zăpadă și tăcere”, „Sania gonește, zările se sparg” etc. 11) Acoperiți cu zăpadă — În sobă! 12) De apă sau de zăpadă — Scriitor clasic rus, autorul piesei „Pescărușul” și al povestirilor „Vintul”, „Gerul”, „Glumă de Anul Nou” etc.

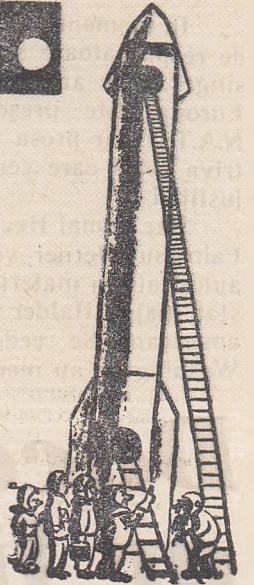
VERTICAL: 1) Zăpadă — „Troica” este una din compozițiile sale 2) Tovarășul lui Bachus (mit.) — A se sprijini 3) Tremur — Personaj din opera „Fata de zăpadă” de Rimski-Korsakov 4) Frig — Înari-pat 5) Ținut între Someș și Tisa — Feciori — „Cu sâniuța” de Eugen Teger și „Zboară sâniuța” de Vasile Timiș 6) Cu greu — Sinus hiperbolic (mat.) — În temă! 7) Vehicul pentru zăpadă — Plantă 8) Tobogan de zăpadă 9) Zăpadă, promoroacă, sânie, zurgălăi, patinaj... într-un cuvînt — Forță... matematică 10) Gazete — Face muzica 11) Poședă — Iarna este unul din anotimpurile lui — Munte în Alpi 12) Aci-n-a mai rămas nici un troian — Compozitor sovietic, autorul cîntecului „Drumul de iarnă”.

UMOR • UMOR •

— Scuză-mă, drăgușă, dar tocmai stăteam de vorbă cu un colaborator...

Desen de M. Ușat

— Da' poștește unchiule, nu-i nevoie să stai la rînd.

Desen de V. Voevodin

Noi excursii în U.R.S.S.

O. N. T.-Carpați, Agenția București, a început înscrierile pentru **Excursiile organizate în U.R.S.S.**

în trimestrul I-1962, pe itinerariul:

Chișinău-Kiev-Moscova

Durata excursiei, 10 zile.

Kiev-Leningrad-Moscova

Durata excursiei, 13 zile.

Plecările au loc la 10 februarie, 15 februarie, 25 februarie, 28 februarie, 5 martie, 20 martie și 28 martie 1962

Transportul pe teritoriul U.R.S.S. se efectuează în vagoane de dormit.

Informații și înscrieri la Agenția O.N.T.-Carpați, din Calea Victoriei 100 și B-dul Republicii 68 și la filialele O.N.T. din Călărași, Alexandria și Giurgiu, precum și la toate agențiile și filialele O.N.T. din țară.

LEGUME ȘI FRUCTE

CONSERVATE PRIN FRIG ÎN VRAC, AMBALATE ÎN CUTII DE CARTON ȘI SACI DE HÎRTIE, OFERĂ :

I. I. S. „ANTREFRIG”

București, strada Fîntînica nr. 36,
Raionul 23 August. Telefon 12.89.10

Pentru consumuri colective (spitale, cantine, creșe) din București și provincie

ROȘII

MAZĂRE BOABE

FASOLE VERDE

DOVLECEI DE UMPLUT

BAME

ARDEI ÎNTREG DE UMPLUT

ARDEI TOCAT

PRUNE PENTRU COMPOT

VIȘINE PENTRU COMPOT

Produsele conservate prin frig se prepară ușor și își păstrează integral calitățile nutritive.

S-a pus
în
vînzare

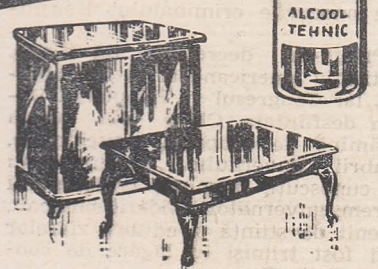
la MAGAZINELE
METALO-CHIMICE

ALCOOL TEHNIC

CARE SE ÎNTEBUINTEAZĂ
LA

LUSTRUITUL MOBILEI

și în alte scopuri
industriale

CERETI! noile produse ale
fabricii **COSMETICA**. reali-
zate la nivelul celor mai bune
produse străine:

- Fondul de ten „Carmen”, combinație de pudră și cremă în 4 nuanțe, se fabrică în 2 sortimente: fluid, în flacoane de masă plastică și cremă, în cutii de masă plastică.
- Șamponul cremă fluidă, fără săpun „Extra”, în 4 sortimente: cu mușețel, ouă, lapte, lanolină, pentru diferite feluri de păr. În flacoane de masă plastică.
- Șampon cremă fluidă „Cosmetica”, în flacoane de masă plastică pentru o singură întrebuințare.
- Cremă de toaletă „Nutrin”, cu extract de placenta.
- Cremă de toaletă „Darclée”, cu vitamina E și F.
- Talcul cosmetic „Carmen”, pentru masaj și îngrijirea pielii.
- Pudra compactă „Opera”, în cutii elegante de masă plastică, cu oglindă.
- Rimelul „Femina”, în 3 nuanțe: negru, maro și albastru, pentru înfrumusețarea ochilor. Ambalat în cutii atrăgătoare, din masă plastică colorată, cu oglindă.

Cereti pretutindeni

STOFELE DE CALITATE

LIBERTATEA

SIBIU

Bogat și variat
sortiment de
desene și culori

I.I.S.

În momentul de față în S.U.A. se petrec niște lucruri extrem de respingătoare și de primejdioase. Criminalul de război Heusinger, care are mâinile năclăite de sîngele multor popoare din Europa, este președintele Comitetului militar permanent al N.A.T.O. iar presa reacționară americană tună și fulgeră împotriva celor care cer ca sinistrul călău hitlerist să fie deferit justiției.

Dar numai Heusinger are oare adepți și prieteni în America? Famosul Werner von Braun, inventatorul armii „V”, este „o autoritate în materie de rachete” în S.U.A. Generalii hitleriști de stat major Halder și Speidel au fost decorați cu înalte ordine americane. Se vede deci că kongresmanii și generalii de la Washington au memoria scurtă și au uitat cu cine au de-a face.

Dacă S.U.A. ar fi pierdut războiul

Cum își imaginează hitleriștii invadarea S.U.A.

Cercetînd arhivele războiului trecut, istoricii occidentali au ajuns la încheierea că dacă Hitler nu și-ar fi frînt gîtul în Uniunea Sovietică, el ar fi putut traversa Marea Mîneci spre a cuceri Anglia, iar mai tîrziu, cu sprijinul militaristilor japonezi, ar fi sîrșit și cu Statele Unite. Ziaristul William L. Shirer, autorul cărții „Înălțarea și prăbușirea celui de al treilea Reich”, care a făcut senzație anul trecut, socotește că Hitler ar fi putut să ocupe S.U.A. în toamna lui 1944 Shirer vorbește pe larg despre această împrejurare într-un articol publicat de revista americană „Look”.

E adevărat că pînă acum n-a fost descoperit încă un plan amănunțit de invadare a S.U.A. de către hitleriști, similar cu acela numit „Leul de mare” elaborat de Heusinger pentru Anglia. Dar William Shirer reproduce în cuprinsul articolului lui o convorbire cu un ofițer din marele stat major hitlerist, pe care a avut-o la Berlin, la sfîrșitul lui 1940. Din această convorbire rezultă cum intenționau hitleriștii să invadeze S.U.A.

Operația trebuia să fie precedată de lupte crîncene în Oceanul Pacific între forțele navale ale S.U.A. și ale Japoniei. În timp ce flota S.U.A. ar fi fost angrenată în bătălii fără sfîrșit, hitleriștii ar fi început cucerirea Lumii Noi, năvălind din două direcții.

Cea dintîi — direcția nordică — trecea prin Anglia, Islanda, Groenlanda, Labrador, New Foundland și apoi o lua spre sud, de-a lungul țărîmului răsăritean al S.U.A. A doua direcție ar fi fost Africa de vest — Brazilia, după care, folosind drept trambulină Cuba și alte insule din Marea Caraibelor, hitleriștii ar fi debarcat în Florida și ar fi atacat Statele Unite dinspre sud.

În același timp, conform înțelegerii dintre participanții la axa Berlin-Tokio, trupele japoneze urmau să ocupe statele din vest.

Hitleriștii visau să instaureze prețutîndeni „noua ordine”. E ușor de imaginat ce ar fi avut de suferit americanii, inclusiv cei care dau astăzi toate onorurile criminalului Heusinger.

„Printr-un decret al lui Hitler, constituția americană ar fi fost abrogată, iar Congresul și Tribunalul Suprem desființate. Chiar din prima săptămîină de ocupație, președintele, membrii guvernului, kongresmanii mai cunoscuți, membrii Tribunalului Suprem, guvernatorii, liderii sindicali, oamenii de știință și editorii ziarelor ar fi fost trimiși în lagăre de concentrare din Germania.

S.S.-iștii ar fi dus cu ei, pe bordul unui avion special, treizeci și șapte de scriitori de seamă. Iar în S.U.A. ar fi sosit un detașament de S.S.-iști sub comanda lui Adolf Eichman. Acesta recomandase lui Hitler exterminarea pe loc a evreilor americani, renunțînd la transportarea lor în Europa, unde existau camere de gazare. Așa ar fi fost mai ieftin.

Inginerii unui concern particular urmau să aducă din Germania utilajul necesar criminalilor. Se alesese și locul pentru construirea unui mare lagăr al morții — la New Jersey, lângă New York unde locuiesc două milioane de evrei.

În felul acesta, americanii ar fi început să facă cunoștință cu „noua ordine” hitleristă. Țara ar fi fost împărțită în două zone de ocupație. San Diego, Los Angeles și San Francisco ar fi fost ocupate de amirali și generali japonezi. Petrolul și alte bogății ale Americii ar fi fost expediate în Japonia.

Cea mai mare parte a teritoriului ar fi fost stăpînită de hitleriști, care

intenționau să-i transforme pe americani în sclavi ai „rasei ariene superioare”.

Dar nici pe englezi nu i-ar fi așteptat o soartă mai bună dacă țara le-ar fi fost ocupată de hitleriști. Cînd în mai 1940, scrie Shirer, corpul expediționar englez a fugit din Dunkerque, generalul Schellenberg — unul din conducătorii Gestapoului — a întocmit „lista celor ce urmau să fie arestați în Anglia”. În capul listei se afla Winston Churchill. Urmău apoi numele membrilor guvernului său, ai Parlamentului, numele unor editori de seamă, scriitori, ziariști — în total 2.300 de oameni.

S.S.-iștii care urmau să debarce în Anglia odată cu armata, aveau misiunea să instaureze „teroarea neagră”, așa cum procedaseră mai întîi în Polonia și mai apoi în Uniunea Sovietică. În fruntea a șase „Einsatzgruppen” din trupele S.S. se afla colonelul Franz Siks, unul din cei mai apropiați acolii ai lui Himmler și profesor la Facultatea de economie a Universității din Berlin. Detașamen-

tele lui urmau să-i terorizeze pe englezi, iar mai tîrziu să preia aceeași misiune în America subjucată.

Se cunosc de asemenea ordinele Feldmareșalului Brauchitsch, comandantul armatei ce urma să invadeze Anglia. Feldmareșalul cerea ca toți englezii între 17 și 45 de ani să fie expediți pe continent. El ordona ca un mare număr de englezi să fie luați ca ostateci și condamnați la moarte în caz de răspîndire de manifeste antifasciste, de nepredare a armelor și aparatelor de radio în termen de 24 de ore după ocupație.

Aceleași metode de oprimare erau preconizate și pentru americani. Ceea ce confirmă poziția hitleriștilor și a lui Hitler personal față de Statele Unite, pe care el le numea „statul german din nord” și în care, conform planurilor lui, urma să fie instaurată „noua ordine”. Hitler spera să realizeze acest plan nu numai cu ajutorul trupelor sale S.S., ci și al unei părți din populația americană, originară din Germania.

Analizînd atitudinea hitleriștilor față de americani, William Shirer ajunge la concluzia că, dacă lucrurile s-ar fi întîmplat într-adevăr așa, ocupații l-ar fi numit comisar al New York-ului pe călăul hitlerist Erich Koch care, în martie 1943, declarat la Kiev: „Sîntem o rasă de stăpîni și trebuie să guvernăm cu asprime, dar drept... Populația trebuie să muncească, să muncească și încă o dată, să muncească...”

Shirer arată că în cazul unei ocupații fasciste negrii s-ar fi aflat într-o situație și mai rea decît străbunii lor sclavi de acum o sută de ani. „Pentru americani ar fi sosit într-adevăr o epocă cumplit de întunecată” — scrie Shirer. Sindicatele ar fi fost desființate, așa cum se întîmplase în Germania, în întreprinderi ar fi comandat comisarii hitleriști, posturile de radio ar fi fost desființate, iar tinerii americani ar fi fost trimiși cu zecile de mii la muncă în Germania...

Dar, spre binele americanilor, nu s-a întîmplat așa. Ei au scăpat de nenorocirile „noii ordini” hitleriste prin care au trecut rușii, ucrainenii, polonezii și alte popoare din Europa. Au scăpat, pentru că Uniunea Sovietică s-a ridicat ca un obstacol de netrecut în drumul hitleriștilor spre dominația mondială.

Cu toate acestea, tabloul unei eventuale invadări a Americii înfățișat de William Shirer în revista „Look” este foarte exact, căci se bazează pe fapte concrete și pe planurile odioase ale hitleriștilor.

Și tocmai de aceea articolul din „Look” este extrem de instructiv, dovedind ce riscant e jocul cu focul pe care-l fac acum protectorii lui Heusinger.

Descrînd stăpînirea fasciștilor în S.U.A. din deceniul al cincilea, Shirer n-a mers mai departe, deși ar fi putut foarte ușor să sugereze o punte de legătură către zilele noastre, să se gîndească la America de astăzi.

În care Heusingerul, fără să fi tras nici un foc de pușcă, au ajuns la Washington unde comandă, iar generalii de la Pentagon le dau toate onorurile. În felul acesta, Heusingerul a realizat ceea ce a visat și n-a putut înfăptui Hitler. Oamenii lor au traversat Marea Mîneci și au pășit pe pămînt englez, iar soldații lor calcă pămîntul Franței, ca acum douăzeci de ani. Bundeswehru înjghebat de Heusinger se transformă în principala forță de șoc a N.A.T.O., în care tot mai multe funcții sînt ocupate de generali hitleriști.

Heusingerul n-au invadat teritoriul S.U.A. nici prin Labrador, nici prin Florida, dar fascismul a început să cotopească America. Partizanii lui John Birch, minuteții, naștii lui Rockwell cer o răfuială singeroasă cu comuniștii și americanii progresiști, ard cărți pe rug, terorizează organizațiile democratice. Căpetenia nazistă Rockwell, cere camere de gazare. Rețeaua secretă a organizațiilor „ultra” a pătruns pînă în Congres, în Pentagon, în serviciul de spionaj politic și militar. Huliganii din aceste organizații îl salută cu un „Heil” american pe fîhrerul lor — senatorul Goldwater, care — lucru extrem de simptomatic — e în același timp lider al republicanilor și are șanse serioase să ajungă la Casa Albă. America de astăzi se rostogolește tot mai adînc în mlaștina militarismului și reacțiunii. Iar Heusinger, privind America de la ferestrele locuinței lui din Washington, își freacă mulțumit miinile.

Y. Silantiev

PARIS UNI LUPTĂ, ALȚII TRAG SFORILE

Parisul arată la fel ca acum cinci ani, ca acum o lună. Multe aspecte din viața marelui oraș au rămas neschimbate. Aceleași străzi înguste, țixite cu tarabe de negustori printre care încearcă să se strecoare pietonii, chioșcuri cu coperși lipitoare de reviste, zăbrele la ierestrelor caselor cenușii, un iz puternic de cafea și de castane coapte. Parisul e același și totuși altul. În viața orașului s-a instaurat o neliniște surdă.

Nu trece zi fără să se întîmple atentate fasciste, nu trece seară în care la Paris sau în împrejurimile capitalei franceze să n-aibă loc manifestații sau mitinguri împotriva O.A.S. Nu e noapte în care pe malurile Senei să nu fie masate cordoane de poliști și dimineață în care ziarele să nu publice fotografiile ale victimelor teroarei. Cu fiecare zi ce trece crește numărul detașamentelor de muncitori care pazește sediile organizațiilor democratice, sporesc sumele vărsate pentru fondul de sprijinire a luptei împotriva O.A.S., vigilența oamenilor muncii se întărește.

Discuțiile despre un eventual puci fascist sînt acum la Paris la fel de obișnuite ca în sudul Franței convorbirile despre incendiile din păduri ori în departamentele centrale plîngerile pricinuite de inundații. Oamenii se întreabă dacă el va fi cea de „a treia lovitură de gong” (după primele două puciuri ale ultracoloniștilor din ianuarie și aprilie anul trecut) sau „un puci rece”. Acest nou termen exprimă tactica unor elemente complotiste care vor să creeze în țară o atmosferă de război civil, pentru ca sub masca de „salvatori ai națiunii” să-și poată croi apoi drum spre putere liderii unei „a treia forțe” cu „un program oasit fără O.A.S.”

Huliganii care comit asasinat și explozii lăsînd la locul crimei inscripția „O.A.S.” sînt, de cele mai multe ori, mercenari măruntii, care primesc conform unui tarif stabilit 700 de franci salariu pe lună, 2000 de franci pentru un asasinat etc. Fasciștii sînt sprijiniți de un număr de societăți, bănci, mari latifundiați din Algeria. Nu o dată au răzbătut în ziare știri despre rolul pe care-l joacă în acțiunile fasciștilor trusturile petrolifere, care au investit multe miliarde în exploatarea bogățiilor Saharei. Se cunosc de asemenea o seamă de nume de capitaliști din metropolă care sprijină de multă vreme diverse mișcări de tip fascist.

Toate acestea au consecințe și asupra situației partidelor de dreapta din parlament. Cei mai mulți deputați „independenți” sprijină aproape fără programul O.A.S., în timp ce minoritatea, în frunte cu Paul Reynaud, socoțe această poziție ca o „lipsă de clarviziune politică”. Teza oficială a partidului de guvernămînt U.N.R. este: „problema apărării împotriva O.A.S. e exclusiv de competența autorităților de stat”, dar și în acest partid se observă simpatii fățișe sau timide față de „ultrareacționari”. Aceeași situație există și în alte grupări de dreapta.

În ultimele zile, o serie de ziare burgheze, neliniștite de desfășurarea evenimentelor, încearcă să analizeze situația. Fenomenul cel mai primejdios, după părerea ziarului „Le Monde”, este acela că aripa neofascistă din cadrele de conducere ale partidului socialist și ale uniunii sindicale „Force ouvrière”, legată de acest partid, se alătură în ultima vreme tot mai evident la O.A.S. „Aceste elemente nu ascund că ar accepta cu mai multă plăcere un regim stabilit de O.A.S. decît un front comun cu forțele extreme de stînga”. Politica dezbinării este un aliat credincios al fascismului.

Partidul Comunist din Franța și Confederația Generală a Muncii și-au stabilit la rîndu-le poziția lor: calea unității care înseamnă acțiune, o luptă hotărîtă și pe sîră largă împotriva fasciștilor. „Socotim — a scris Benoit Frachon în „L'Humanité” — că mersul evenimentelor nu ne lasă timp să așteptăm și să observăm în liniște jalnicile manevre ale altora”.

Așa dar, unii luptă în timp ce alții trag sforile. Dar poporul știe cui să se alăture.

G. Ratiani